

ÉLETTÜNK

XLVI. évf. 1. szám (46. Jg. Nr. 1)

Az európai magyar katolikusok lapja

2014. január

A TESTVÉRISÉG
A BÉKE ALAPJA
ÉS ÚTJA

Pápai üzenet a béke világnapjára

A Katolikus Egyház hagyományosan minden év első napján tartja a béke világnapját. „A testvériség elképzelhetetlen egy közös Atya elismerése nélkül” – hangsúlyozza a Szentatya üzenetében, amelyet december 12-én mutattak be a sajtó képviselői számára.

„Ebben az első, béke világnapra írt üzenetemben örömben és reményességben bővelkedő életet kívánok mindenkinek, minden embernek és minden népnek. Minden férfi és minden nő szívében ott lakozik ugyanis a teljes élet vágya. Ehhez tartozik a testvériség iránti visszafejthetetlen vágyódás, mely a másokkal való közösség felé visz minket, hogy ne ellenségnek vagy konkurenciának tekintsük őket, hanem testvérmek, akit elfogadjunk és magunkhoz ölelünk.” – Ferenc pápa ezekkel az érzelmekkel fűtött szavakkal kezdi péteri szolgálatának első béke világnapi üzenetét.

A testvériség minden ember életének lényeges része, melyet először a családban tanulunk meg, hála egy apa és egy anya egymást kiegészítő felelősségvállalásának. A család ezért minden testvériség forrása, és így a béke első útja is, mivel hivatása az, hogy szeretetet sugározzon a világba. Hogy maradéktalanul betöltené hivatását – ezt sajnos manapság a tények megcáfolják. A mai világ jellemző jegye a globális közöny. Fokozatosan elfásulunk a másik szenvedése iránt, és magunkba zárkozunk. A világ számos részén szüntelenül folytatódik az alapvető emberi jogok, az élet és a vallásszabadság jogainak súlyos megsértése – köztük az emberkereskedelem tragikus jelensége. Vannak azonban kevésbé szembetűnő, de nem kevésbé kegyetlen háborúk is, melyek gazdasági és pénzügyi területen zajlanak, és amelyek az életek, a családok és a vállalkozások számára ugyanolyan pusztítással járnak, mint a fegyverrel vívott háborúk – fejtí ki a Szentatya.

Üzenetében kiemeli: „a testvériség elképzelhetetlen egy közös Atya elismerése nélkül. Az emberek közötti igazi testvériség fontos követelménye a transzcendens atyaság, mert a testvériség Isten atyaságában gyökerezik. A testvériséget teremtő atyaság képes egyedül átalakítani életünket. Ennek az atyaságnak az elismerésével erősödik meg az emberek közötti testvériség, vagyis az, amely által felebarátokká válnak, akik gondját viselik egymásnak.

Ahhoz, hogy teljesebben megértsük az emberek testvériségre szóló meghívását, a Szentírásan keresztül kell szemlélnünk Isten emberekkel kapcsolatos tervét. Egy példa erre az ősszülo, Ádám és Éva és gyermekeik, Káin és Ábel története. Az ő családi eseményeikben láthatjuk a társadalom genezisét és a személyek és népek kapcsolatának alakulását. Példájuk arra tanít, hogy az emberiség magán viseli a testvériségre szóló elhivatottságot, ám azt a lehetőséget is, hogy ezt a hivatást drámai módon elárulják”.

(Folytatás a 2. oldalon)

Szent Ágnes (III–IV. sz.)
szűz és vértanú

HIMNUSZ SZENT ÁGNES
EMLÉKNAPJÁN

*Isteni tűznek mennyei szerelmét
ontja, a testit fölülmulva, Ágnes,
szent diadallal és szűzi erővel
győzve le testét!*

*Tündöklő lelkét szent karok fogadják
csillagok fölé emelve az Égbe.
Vőlegény várja szent égi lakába
tisztá aráját!*

*Szűz! Könyörülj, hogy mindaz, aki sorsát
hordva e földön győzelmed köszönti,
nyerje el bűne bocsánatát és majd
égi jutalmát.
Békítsd az éggel az itt könyörgőket
s velük Föld Urát, az Ég Fejedelmét,
hogy kegye adjon irgalmasan békét
s csendes időket!
Ünneplünk, Ágnes, s a szent Égi Bárányt,
ki Jegyesed már, s kegyesen szelíd, jó,
aki irányít egeket és mindent
s csillagok százát! Ámen.*

A BEFOGADÁSBÓL FAKAD AZ ÉLET

Böjte Csaba a félmilliomodik honosított magyar állampolgár

Ünnepélyes keretek között letette az állampolgársági esküt az ötszázezredik külföldi magyar kérelmező, Böjte Csaba és édesanyja, Böjte Julianna december 5-én a budapesti Parlamentben. Az ünnepségen jelen volt Orbán Viktor miniszterelnök, Kövér László, az Országgyűlés elnöke és Semjén Zsolt nemzetpolitikaiért felelős miniszterelnök-helyettes. Böjte Csaba ferences testvér az alábbi, hitvallás értékű szavakkal mondott köszönetet.

Az ötvenes évek végén édesapám írt egy verset arról, hogy nagyon hideg van, a farkasok üvöltének, de ki kell tartani, mert eljön az áldott tavasz. Akkor ő ott ezért a hitért hét év börtönt kapott, amelyből négy és felet leült, majd meghalt. Tavasz! Úgy érzem, most, decemberben tavasz van. Tavasszal befogadja a föld a búzmagot, de az advent is a tavaszra emlékeztet, hogy Mária befogadta Jézus Krisztust. A befogadásból mindig élet fakad. Adná az Isten, hogy ez a nagylelkű gesztus életet szüljön.

En tudatosan nem mondanék le román állampolgárságomról. Tréfásan azt mondtam, én felvenném az ukránt, a szlovákot, a szerbet is. Mert meg vagyok győződve, hogy együtt, közösen, összefogva az a Bethlen Gábor-i aranykor, a tündérkert megvalósítható itt, a Kárpát-medencében. Hiszem, hogy az aranykor nem mögöttünk, hanem előttünk van. És hiszem azt, hogy ez csak a tudatos befogadásból születhetik meg.

Az elmúlt húsz évben több mint ötezer gyereket fogadtam be. És életem minden értéke ezekből az igenekből fakad. És ha újrakezdeném, minden egyes ígért újból kimondanék. Hiszem, hogy az aranykor, a Kárpát-medence tündérkertje az igenekből fog megszületni.

Abból, hogy egymás mellett döntünk, hogy bizunk egymásban, hogy hisszük azt, hogy együtt, közösen minden könnyebb lesz.

Adná Isten, hogy a XXI. században egy nagy igen fakadna fel a szívekből – és ne csak a mi magyar szíveinkből, hanem a Kárpát-medencében velünk együtt élő nemzet szívéből. Hiszen mindannyian mondjuk a Miatyánkban, hogy jöjjön el az Isten országa. Adná az Isten, hogy ezekből az igenekből a szeretet, a jóság, az irgalom országa épüljön fel mindannyiunk számára. Egy olyan ország, ahol a határokon át lehet járni, ahol az ember embertársának testvére, ahol nem üvöltének a farkasok, és ahol béke van.

Köszönöm szépen, hogy itt lehetek, hogy a Korona előtt megvallhattam hitemet, nemzeti identitásomat. -et-

A MIGRÁCIÓ ÉS AZ EGYHÁZ

A bevándorlók és menekültek lelkipásztori szolgálatáról tanácskoztak az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsa (CCEE) püspökei és megbízott képviselői december 2. és 4. között Máltán. Az ülés lezárását követően kiadott sajtóközleményben megállapítják: a bevándorló ember nem árucikk, amelyet kedvünkre importálhatunk vagy exportálhatunk! Az Egyház azt javasolja, hogy a bevándorló személyekre és közösségekre ne csupán gazdasági, társadalmi, politikai kérdésként tekintsenek azok, akik az ügyükkel foglalkoznak.

A sajtóközleményben kifejezik aggodalmukat, amiért számos helyzetben nem tartják tiszteletben a menedékjogot kérők méltóságát. Hangsúlyozzák, hogy az európai politikának és az egyes államoknak is tiszteletben kell tartaniuk az emberi személyt, és el kell ismerniük a család fontosságát. Kijelentik továbbá, hogy minden migrációs mozgásnak legális kereteken belül kell zajlania, különben veszélyeztetni a közrendet.

Az egészséges migrációs politika segíti a bevándorlók munkához jutását, hiszen ez teszi lehetővé a családok fenntartását. Az Egyház számos intézményt tart fenn az Európa határvidékeire érkező menekültek megsegítésé-

re. Nem akarja helyettesíteni az államot, de az emberi szenvedésre reagálnia kell. Hivatása, hogy találkozzék mindenkivel, az Úr nyomában járva az emberek útítársa legyen. A helyes lelkipásztori szolgálat része, hogy az Egyház szeretetet, közösséget kínál. A migráció igazi kihívást jelent a keresztény közösségnek; kérdőre vonja arról, mennyire képes befogadni, kezelni a különbözőségeket. Befogadni azt jelenti: szeretni, komolyan venni az embereket, lehetővé tenni mindenkinek, hogy önmaga legyen, ne érezze magát fenyegetve azért, mert különbözik másoktól.

A lelkipásztori szolgálat nagyon fontos része a bevándorlók származási or-

szágaiban lévő helyi egyházakkal való kapcsolat. Nem a hatékonyság miatt fontos, hanem azért, hogy az Egyház megőrizze identitását: a bevándorlónak nemcsak segítségre van szükségük, hanem nekik maguknak is van mit adniuk az őket befogadó közösségeknek. A migrációs jelenség nemcsak kihívás, nemcsak szeretetet kér, hanem gazdagodást is kínál az egyházi közösség számára.

A CCEE Caritas in Veritate bizottságának migrációs szekciója által szervezett tanácskozás résztvevői meglátogattak Máltán egy zárt és egy nyílt típusú befogadó központot. Az Egyház fenntartásában működő nyílt típusú központban szép példát láttak arra, hogyan támogatja egymást a szociális munka és az evangelizáció.

A tanácskozáson részt vett a Vándorlók és Úton Lévo Pápai Tanácsának elnöke, Antonio Maria Veglió bíboros és a tanács alelnöke, Gabriele Ferdinando Bentoglio érsek is.

(Magyar Kurír)

HITÜNK KÉRDÉSEI

Erkölcsei tájékozódásunk irányjelzői (1.)

A 2014-es esztendőben a keresztény erkölcs alapvető kérdéseivel kívánunk tizetesebben és jelen életünket figyelembe véve szembesülni. Ezek idószérú és fontos kérdések, amelyekbe érdemes mélyebben betekinteni.

Az első kérdés: mi is a keresztény erkölcs, és milyen kapcsolatban van az a bennünk lévő erkölcsi törvénnyel, illetve az etikával.

1.

Az erkölcsan olyan iránymutató normák foglalata, amelyek az emberi személy rangjához méltó magatartására és közösségi életvitelének rendezésére irányulnak. Az erkölcsi magatartás tehát az emberi méltóság rangjelzője, nemcsak egyéni, de közösségi vonatkozásban is, ami legáltalánosabban a családót érinti. Alapvető jellemvonása, hogy nem fér össze az egoizmussal. Az erkölcsös ember tehát nemcsak a saját javát keresi, hanem tekintettel van a másik, illetve a többiek javára is az emberi közösség különböző szintjén: a családban, valamint a társadalom szűkebb és tágabb köreiben.

Csupán az alapfogalmak tisztázása érdekében érdemes emlékezetünkbe idézni, hogy a filozófiában erre szolgál az etika, a hittudományban pedig az erkölcssteológia. Utóbbi jellemzője az, hogy valláserkölc, tehát a kinyilatkoztatás hitéhez kapcsolódva adja meg a keresztény életvezetés útmutatásait. Kierkegaard, a neves dán egzisztencialista filozófus személyes tapasztalataiban élte át, mit jelent a kettő különbsége. Hiszen volt rá módja, hogy rangos német egyetemiek professzorait hallgassa vagy műveiket olvassa az etikai normákról. Aztán rádöbbsent, hogy mennyivel több ennél, amikor a Biblia útmutatásaival újra találkozott. Belső megvilágosodással ismerte föl, hogy a Szentírásban elsősorban nem elvont cselekvési szabályokról van szó, hanem arról, hogy Isten megszólítja az embert. Az Újszövetségből pedig Jézus Krisztus szavai hatolnak a szívekbe: „Kövess engem!” A kanti etika megfogalmazza ugyan a fontos élet-szabályt: „Tiszteld az emberi személyt!”, ez az etika azonban mégsem személyes jellegű, mert az Újszövetségben a Krisztus-követés révén maga a személy az első számú erkölcsi norma.

Vannak persze a Szentírásban erkölcsi szabályok is, elsősorban a tízparancsolat. Külön figyelmet ébreszt azonban az úgy nevezet „arany-szabály”, amely az etika keretében gondolkodókat is teljesen meggyőzi – többen is megvallották –, hiszen ennél jobbat és meggyőzőbbet ők sem tudtak kitalálni. Szabad fogalma-

zásban ugyanis olyan cselekvési alapról van szó, amely szerint: amit nem akarunk, hogy velünk tegyenek mások, azt mi se tegyük másokkal. Pozitív formában: amit akarsz, hogy veled tegyenek, tedd azt te is másokkal. Még szabadabban: amit elvárunk mások viselkedését illetően, irántunk való magatartásukból, azt nekünk is meg kell tennünk mások iránt. Ez a természetes erkölcs, amely az etika alapszabálya is lehetne. És az is.

A Biblia üzenete ebben is találkozik a filozófiai etikával. Kant erkölcsi szabályát leegyszerűsítve azt lehetne mondani: cselekedjünk úgy, hogy az mások számára is elfogadható, sőt követendő erkölcsi norma lehessen. Vagyis egyetemes érvényű erkölcsi elvről van szó. Ez így még kicsit elvont. Gondoljunk azonban a mindennapok jellemező kérdőre vonásaira, elsősorban a családban, de más emberi kapcsolatainkban is, amikor helytelenítjük a másik viselkedését: „Te mit szólnál ahhoz, ha a másik helyében lennél?” „Neked hogyan esne, ha veled is ezt tennék?” Igen, ennél egyszerűbben és bölcsebben aligha lehetne megfogalmazni magatartásunk, cselekvésmódunk alapszabályát. Ez az irányelv mondhatni a természetes motivációjú erkölcsi cselekvésünk és döntéseink evidenciája.

Az erkölcsi élet ilyen kérdéseket vet fel: mit tekintsek életcéloznak? Mi a helyes döntés ebben az élethelyzetben? Mi az, ami igazán jó és boldogító számomra? Ami nekem jó, vajon jó-e a másiknak is? Például a családban. Lehetek-e boldog mások boldogtalaná tétele árán?

2.

Milyen kapcsolatban van emberi mi-voltunk az erkölccsel? Embervoltunkhoz tartozik-e, vagy valami kéretlen hozzátoldás az életünkhöz? A Biblia tanítása egyértelmű: az első emberpárral, Ádámmal és Évával az Isten előtti felelősség és vele a lelkiismeret már jól kiolvasható a Teremtés könyvéből, még inkább Káin és Ábel példázatából. A „tiltott fa” érzékelteti, hogy van, amit szabad megtenni, és van, amit nem szabad. A „tilalomfa” azóta jelképpé vált az ember erkölcsi tudatában.

Volt-e erkölcsi érzéke és elvárása öseinknek, ha embertani szempontból nézzük? Érdemes volna mélyebben kielemezni a *homo sapiens* fogalmát. Ez egyedül az embert megillető elnevezés. A „sapiens” azt jelenti, hogy bölcs. Ez

pedig nem csupán gondolkodó lényre utal, hanem a cselekvésre is vonatkozik. A bölcs ember ugyanis kifejezetten a helyes életformára vonatkozó minősítés. A bölcseket elsősorban nem a magas fokú szaktudományos ismeret jellemzi, hanem az életvitel elirányításának képessége. Mindenesetre az, hogy bennük a létünkre vonatkozó fejlett tudás a helyes cselekvés ismeretével kapcsolódik össze. Ez jellemezte a napkeleti bölcséket is. De a hellenista filozófia bölcséinek alapvető törekvése szintén az volt, hogy okos irányelveket adjanak az életvitelre vonatkozóan. Céljuk: felvilágosítani tanítványaikat és a hozzájuk fordulókat arról, mi a helyes cselekvés és életforma. Mert embervoltunkhoz nemcsak az ismeretszerzés tartozik hozzá, hanem életünk értelmének, céljának tudatosítása is, ami a helyes cselekvés és életforma kialakításának törekvésével kapcsolódik össze. Ma már tudjuk, hogy az úgynevezett primitív népeknek is volt erkölcsi érzéke, és megvoltak az erkölcsi tabui. Lévy-Strauss kutatásai mindezt az Amazonas rengetegében lakóknál mutatták ki (kaduveók, tupik stb.). A különböző valóságoknak is megvannak a „bölcsei”, akik a nehéz élethelyzetekben az erkölcsi útmutatást is megadják. Ez ugyanis hozzátartozik a „bölc, s” fogalmához.

Sokan azért nem rokonszenveznek az etikával és általában az erkölccsel, mert a tilalomfák erdejének képzelik azt; valami olyannak, ami megköti a szabadságunkat. Holott Szókratész etikájának alapkérdése ez: mi az igazi jó számunkra? Pál apostol pedig meglepő határozottsággal fogalmaz: „Minden szabad nekem, de nem minden válik javamra”. Arra is rámutat azonban, hogy mivel szolgálhatjuk mások javát. Szabadságunkkal ugyanis helyesen kell élni. Jól kell vele gazdálkodni, nehogy az a bűnözés szabadságát jelentse, mint ma annyi ember és főleg fiatal életszemléletében. Mert a narancs jó (ízű), de ha ellopom, akkor már az, ami ízét tekintve jó, erkölcsi rossz válik. S akkor máris alkalmazhatjuk az erkölcsi arany-szabállyal kapcsolatban mondottakat: „Mit szólnál ahhoz, hogy ha éhes volnál, de csak egy narancsod volna, és azt valaki ellopna tőled?”

Az erkölcsi törvényt és életszabályokat általában komolyan vesszük, ha ez bennünket segít, és a mi javunkra szolgál, de amikor mások iránti kötelezettségünkről van szó – viselkedésben, magatartásban, elvárásokban –, akkor már nem vagyunk annyira érzékenyek. Az önzés mélyen gyökerezik az emberbe, az erkölcs pedig önzésünk feladását követeli meg, a másikért és a többiekért.

(Folytatjuk)

Boda László

masak minden ember számára, tönkreteszik a teremtést és még súlyosabb, ha a vallás álarcába bújnak. A Szentatyá említést tesz még a mai világ számos drámai jelenségéről, mint a kiskorúak molasztálása, az ember- és drogereszkedele, a munka területén jelentkező visszaélések, az emberhez méltatlan körülmények között fogva tartott rabok helyzete.

A pápai üzenet utolsó fejezete a természet védelmével foglalkozik. Ezen a téren is nagy szükség van a testvériségre, hiszen sokszor a kapzsiság és a leigázás gögje áll a háttérben – fejt ki Ferenc pápa. A környezetet ingyenesen kaptuk, tehát a testvérek szolgálatára kell fordítanunk. Az éhínség skandalumáról szólva a Szentatyá mindenkit arra a kötelességére emlékeztet, hogy az erőforrásokat elsősorban arra kell fordítani, hogy a jövőben senki se éhezze.

Ferenc pápa Mária, Jézus Anyja ol-talmát kéri, hogy megértsük és megéljük mindennap a Fia szívéből fakadó testvériséget, és elhívjuk a békét szeretett Földünk minden emberéhez.

(Vatikáni Rádió)

IMASZÁNDÉKOK

Január-ra

Általános szándék: Hogy előmozdítsunk egy olyan hiteles gazdasági fejlődést, amely tiszteletben tartja valamennyi ember és valamennyi nép méltóságát.

A 2014. év imaszándékait még XVI. Benedek pápa tűzte ki, Ferenc pápa pedig magáévá tette azokat. Benedek pápa egyik utolsó pápai döntése volt, hogy az „általános imaszándékot” ezentúl „egyetemes imaszándéknak”, a „misszió imaszándékot” pedig „az evangélizálásért végzett imaszándéknak” nevezzük. A januári egyetemes imaszándék magyarázatára nagyon alkalmas Ferenc pápa öt kis ország vatikáni követjeinek 2013. május 13-án tartott beszéde, amelynek legfontosabb gondolatait itt közöljük.

„Az emberiség családja napjainkban történelmének fordulópontjához érkezett. Egyfelől örvendezünk az egészségvédelem, a nevelés és a kommunikáció terén látható fejlődéseknek, amelyek az emberiség javát szolgálják. Ugyanakkor azonban el kell ismernünk, hogy napjainkban az emberek többsége még mindig bizonytalanságban éli napjait, fájdalmas következményekkel. (...)

Az egész világon tapasztalható financiaiális krízis felfedi a súlyosan hiányos perspektívát, amely az embernek csupán egyetlen szükségletét, a fogyasztást ismeri el. Még nagyobb baj az, hogy napjainkban magukat az embereket is használat után eldobható fogyasztási tárgynak tekintik. Egy „eldobó kultúrát” kezdünk gyakorolni. Ilyen körülmények között a szolidaritást, amely a szegények kincse és reménye, gyakran károsnak és a pénzügyi és gazdasági logikával ellentézőnek tekintik. Ennek következtében egy kisebbség gazdagsága rohamosan növekszik, a többség gazdasági helyzete pedig összeomlik.

Ez az egyensúlyhiány azokból az ideológiákból származik, melyek a piacok és a pénzügyi spekulációk abszolút autonómiáját állítják, és tagadják az államok ellenőrzési jogát. Pedig az államok feladata, hogy a közjót szolgálják. Egy új, láthatatlan zsarnokság van kialakulóban, mely saját szabályait igyekszik rákényszeríteni mindenre.

E mögött a viselkedés mögött ott rejtőzködik az etika elutasítása és az Isten elutasítása. Az etikát és a szolidaritást kinos tehernek és a termelés akadályának érzik: túlságosan emberinek tartják, mert korlátozza a pénz hatalmát. Sőt, veszélyesnek tartják az etikát, mert tiltja az emberek manipulációját és alávetését. Az etika Istenhez vezet; Isten pedig felülmúlja a piac kategóriáit. Az etikát elutasító pénzügyi és gazdasági szakembereknek és politikusoknak az az érzése, hogy Istent nem lehet kezelni, sőt Isten veszélyes, mert az embert a teljes önmegvalósításra és minden rabszolgaságtól való függetlenségre hívja. Az igazi etika tesz képessé egy emberiesebb és kiegyensúlyozottabb társadalmi rend megvalósítására. Ezért ajánlom országokat gazdasági szakértőinek és politikai vezetőinek, hogy elmélkedjenek Arany-szójú Szent János következő szavain: »Ha valaki nem osztja meg javait a szegényekkel, ez azt jelenti, hogy meglopja és életüktől megfosztja őket. A javak, melyeket birtoklunk, nem a mieink, hanem az övéké.« (Homília Lázárról, 1,6; PG 48,992d)

Kedves Nagykövetek! Etikai elvek szerinti pénzügyi reformra van szükség. Ebből szülehet meg az a gazdasági reform, amely mindenki javát szolgálja. Ehhez azonban szükséges, hogy a politikai vezetők bátran megváltoztassák viselkedésüket. Buzdítom őket, hogy e kihívással határo-

(Folytatás a 4. oldalon)

A TESTVÉRISÉG...

(Folytatás az 1. oldalról)

Ferenc pápa a *Populorum progressio* (VI. Pál) és a *Sollicitudo rei socialis* (II. János Pál) kezdetű enciklikák nyomán leszögezi, hogy nemcsak a személyek, hanem a nemzetek is hivatottak a testvériség szellemének megteremtésére, és hozzáteszi, hogy a béke minden ember osztatlan javát alkotja. A Szentatyá legmélyebb meggyőződése az, hogy a testvériség elősegíti a szegénység leküzdését is, ugyanakkor hatékony politikai intézkedésekre van szükség ezen a téren.

Az üzenet hosszabban foglalkozik a jelenlegi gazdasági-pénzügyi válsággal, melynek okát a következőkben jelöli meg a pápa: az emberek fokozatosan eltávolodtak Istentől és embertársaiktól, mértéktelen módon csak az anyagi javakat keresték, és kiüresítették a személyek és közösségek közötti kapcsolatokat. A gazdasági válságok ismétlődése szükségesé teszi a gazdasági fejlődés modelljeinek újragondolását és az életvitel meg-

változtatását. Sőt a jelenlegi válság akár alkalmat is szolgáltat arra, hogy visszaszerezzük az okosság, a mérsékletesség, az igazságosság és a lelki erősség sarkalatos erényeit. Az ember ugyanis sokkal többre képes annál, hogy saját önző érdekeit védje – emeli ki a Szentatyá.

Ferenc pápa erőteljesen megbélyegezi az általánosan elterjedt korrupciót és a szervezett bűnözés számtalan formáját. A politikai közösség feladata, hogy megfesse ezeket, elsősorban azáltal, hogy maga is átláthatóan és felelősen viselkedik. Ezáltal lesz képes megteremteni a társadalmi békét. Minden állampolgárnak joga van ahhoz, hogy a közhatalom méltóképpen képviselje érdekeit, és tartsa tiszteletben szabadságjogait. Sajnos azonban az állampolgárok és az intézmények közötti kapcsolatokat eltorzítják a részérdekek, és örökös konfliktushoz vezetnek.

A mérhetetlen önzés kifejleszti a társadalomban a korrupció számos formáját, továbbá bűnszövetkezetek létrejöttéhez vezet, kisebb csoportoktól kezdve egészen a világméretűekig. A bűnszövetkezetek súlyosan megsértik Istent, által-

„A MAGYAROK VÁNDOR PÜSPÖKE”

Cserháti Ferenc hitről, magyarságról

2006 óta a külföldön élő magyar katolikusok ellátásáért felelős tisztséget tölt be a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia megbízottjaként. Ez a feladat – amint az kicsendül a vele készült portrébeszélgetésekből, korántsem volt idegen számára, hiszen évtizedek óta ezzel foglalkozott: Münchenben a nyolcvanas évek elején már a magyar missziót vezette. *A magyarok vándor püspöke* címmel nemrég megjelent, róla szóló portrékötetből az is megtudható, hogy maga is szőrványban született, a történelmi Partiumban, Túrterebesben, s így kezdetől ismeri a kisebbségi lét minden küszködését, átélte a Ceaușescu-féle román diktatúra megaláztatásait is. Cserháti Ferenc közel egy éve él immár Magyarországon. Munkájáról beszélgettem vele.

– Püspök úr immár Magyarországról látja el feladatát. Bár a nyugati világ, vagy a tengeren túli magyarság körében élve sem volna könnyebb e feladat teljesítése, hiszen a viág minden tájára szét-szóródott magyar katolikus híveknek kell gondját viselnie...

– Elsődleges feladatom az, hogy az Evangéliumot, Krisztus művét hirdessem a nagy idegen tengerben: Amerikában, Ausztráliában, Franciaországban, vagy bármely nyugati országban azoknak a kis magyar közösségeknek, amelyek kereszténynek vallják magukat, őrzik hitüket és magyarságukat. E feladat persze sajátos, mert én berepülök valahová, elvégzem az ünnepi szolgálatot, a szentmisét, a bérmlást, s aztán tovább utazom a szomszédos egyházközségekbe, bátorítva ott is a híveket, hogy próbálják továbbadni a keresztény értékeket a gyermekeknek, az utánuk jövő generációknak. Nekem tehát nem feladatom az, ami az egyházmegyes püspököknek, hogy pasztorális programokat szervezzek a magyar híveknek, hiszen ők csatlakoznak a helyi egyházmegyek

Mindszenty bíboros munkáját folytatam

és az egyházközségek aktuális programjaihoz. Természetes ez, ugyanis az a társadalom, az a környezet, ahol élnek, meghatározza az ünnepi alkalmakat is. A munka zömét ezért e téren a helyi plébánosok tudják elvégezni. Minden látogatásomnak vannak meghatározó, lelkesítő pillanatai számomra és ott élő magyar testvéreim számára is. Ilyenkor ugyanis kicsik és nagyok, fiatalok és idősek, papok és laikusok egyaránt nagyon készülnek az ünnepi találkozásra: a lelkes munkálkodás felrázza a közösségeket. Természetesen tudom, hogy csepp a tengerben, mikor én ilyen szolgálatot végzek, mégis bensőséges érzelmeket szabadíthat fel az ünnepi pillanat sokak szívében. Én bátorítani tudok, minden örömmel arra törekszem, hogy a Mindszenty bíboros úr által megkezdett munkát folytassam. Buzdítom a világban élő magyar szőrványközösségeket, hogy vegyék elő a katekizmust, a Szentírást, tanítsák meg gyermekeiknek a magyar imádságokat. Felhívtam továbbá a papok és a hívek figyelmét a zsinati határozatokra, amelyek olyan impulzusokat adnak, amelyeket még nem vettünk át teljesen, s nem dolgoztunk fel kellőképpen.

– A külföldi magyarság ma már mindenütt szőrványban él, mondta nemrég püspök úr egy veszprémi előadásában. Pedig a múlt század nagy kivándorlási és emigrációs hullámaiban még kolóniákban éltek a magyarok nyugaton és a tengeren túl is...

– Igen, a múlt század elején, mikor a nagy kivándorlás volt Amerikába, vagy Trianon után, illetve az 1956-os forradalom leverését követően, a magyar emigránsok még tömbökben, csoportokban éltek a nagyvilágban. Római útmutatók, instrukciók alapján Európában úgynevezett idegen nyelvű missziókat alakítottak ki, hogy anyanyelvükön hallgathassák az Evangéliumot, imádkozhassa-

nak a különböző nemzetiségű közösségek. Általában egy papot bíztak meg a szervezéssel, illetve központokat hoztak létre egy vezető plébánossal. A tengerentúlon más volt a helyzet, ott annyira fontos volt a magyaroknak a hit és a magyarság, hogy már kezdetekkor hatalmas templomokat építettek, hatalmas iskolákkal. Viszont ott is, mint Európában, elkezdődött a beolvadás, és a tömbök kezdenek szétszóródni. Egy ilyen közegben a közösségek ma már csak diaszpórában létezhetnek, s a pap feladata, hogy közösséggé kovácsolja őket. Sokféle szép, rendezett egyházközségek alakultak ki, például Münchenben, Torontóban, Sydneyben, Melbourne-ben. De Stuttgartban, Köln területén is a paptestvérek nagyon szépen dolgoznak. Ilyen egyházközségekből hatvanhat létezik jelenleg a világon, de sajnos ezek közül körülbelül tizenöt haldoklik ma már.

– Mi jellemzi a hitéletet a külföldi magyar katolikus közösségekben?

– Manapság sokan panaszkodnak itthon és a külföldi magya-

rok körében is az egyre erősödő szekularizáció miatt. Ez valóban tény, és elkésztető is sokszor. Ugyanakkor a vallási hagyományok újjáéledését, valóságos reneszánszát is láthatjuk. A külföldi magyar katolikus közösségekben is éledőben vannak a zárandoklatok, számos helyen bibliakörök alakultak, a Hiszek-egyet magyarázzák, heti gondolatokat adnak a híveknek. Nemrég Ausztráliában, Sydneytől több mint ezer kilométerre, Gold Coast közelében, a Mária-völgyben egy magyarok építette kápolnát áldhattam meg, melyet Boldog Özséb tiszteletére emeltek. Azon a vidéken néhány évtizeddel ezelőtt megletelepedtek ugyanis a lengyel pálosok, s szentélyt alapítottak. A völgyben az idők folyamán számos kegyhelyet alakítottak ki az ottani különböző nyelvű közösségek, kereszteteket állítottak, s körmeneteket, gyalogos zárandoklatokat szerveznek oda rendszeresen, melyekbe bárki bekapcsolódhat. Megható, megrendítő volt, mikor több száz magyar együtt énekelte a Himnusz és a régi magyar könyörgést: „Isten, hazánkért térdelünk elődbe...” Bátorítottam őket, hogy ez az ünnep ne csak egyszeri alkalom legyen. S azokat is hívják magukkal, akik már nem tudnak magyarul, mert az örökséget így is tovább lehet adni a hagyományok éltetésével. Az ilyen szentélyekből, zárandokközpontokból árad ki a hit, a kereszténység. Egy másik élményem: Edmontonban voltam bérmlálni nemrég, s észrevettem, nagyon figyelik a prédikáciomat. Utána elmondták: hol értették, hol nem. S akkor megkérdeztem az egyik bérmlkozót: „Miért akartál te akkor magyarul bérmlkozni, ha már nemigen értesz magyarul?” Kihúzta magát, s tört magyarsággal azt válaszolta: „Mert én magyar keresztény vagyok”...

Toldi Éva

„ÉN CSAK ELFOGADTAM A HÍVÁST”

Születésnapján köszöntötték Ternyák Csaba érseket

Az Egri Főegyházmegye főpásztorát, Ternyák Csaba érseket köszöntötték december 5-én hatvanadik születésnapja alkalmából. Az ünnepségen az Egri Főegyházmegye aktív és nyugdíjas püspökei kívül részt vett Bosák Nándor debreceni-nyíregyházi, Beer Miklós váci, Pápai Lajos győri megyéspüspök, valamint Orosz Atanáz miskolci apostoli exarcha. Jelen volt a közélet számos képviselője, a főegyházmegye számos papja, szerzetese, az érsekség munkatársai, valamint az ünnepelt édesanyja is.

A jubiláló főpásztort Palánki Ferenc egri segédpüspök köszöntötte, aki egy napokkal korábbi beszélgetésüket idézte fel, amelyben egy könyv címe utalva elhangzott: öregszünk, de győzzük! A mai napon köszöntjük, és imádkozunk érte, hogy győzze feladatait, hogy odaadással, lelkesedéssel végezze továbbra is szolgálatát – fogalmazott Palánki püspök, majd a 89. zsoltár szavait idézte: taníts meg számot vetni napjaink sorával, hogy bölcsességre neveljük szívünket.

Számot vetni napjaink sorával azt jelenti: hálát adni Istennek ajándékaiért – folytatta a püspök. Azért az ajándékért, amit érsek atyán keresztül kapott az Egyház, a magyar és a világegyház. Ternyák Csaba huszonegy éve püspök, ebből tíz évet a Vatikánban töltött, a világ papságát szolgált. Sok százezer pap ügyét kellett gondosan, odafigyelve intéznie. Élete középpontjába Krisztust helyezte, és a másik ember, a paptestvér ügye az Krisztus ügye volt számára. „Ezt érezhetjük Egerben, amikor munkatársaiként segítjük felelősségteljes szolgálatában” – emelte ki Palánki Ferenc.

XVI. Benedek pápa 2007-ben nevezte ki Ternyák érseket az Egri Főegyházmegye élére. Palánki püspök felidézte azokat a jelentősebb eredményeket is, amelyeket Ternyák érsek egri szolgálata alatt elértek: a karitás felkarolása, az egyházi iskolák számának gyarapodása, építkezések és ami a legfontosabb: a belső építkezés. „Köszönjük, hogy épít bennünket” – mondotta Palánki Ferenc, utalt ez-

A hazai és a világegyház szolgálatában

zel az egri szeminárium támogatására és a Redemptoris Mater Szeminárium elindítására, a Szent István Rádió és Televízió működtetésére, egyházmegyei találkozókra, rendezvényekre.

Ternyák érsek elsőként édesanyjának mondott köszönetet. Elmondta, hogy az advent különleges időszak számára, hiszen erre esik születésnapja, püspöki, sőt érseki kinevezése is. „Mindez programot is jelent: életemet Krisztus kell, hogy irányítsa, aki életem középpontjába került, Ő hívott, én csak elfogadtam a meghívást.”

Ezt követően köszönetet mondott elődjének, Seregély István nyugalmazott érseknek, volt és jelenlegi segédpüspökeinek, püspöktársaiknak, az egyházmegye papságának, munkatársaiknak, a közélet, a társadalmi és kulturális élet képviselőinek a jó együttműködésért.

(Egri Főegyházmegye)

ANGLIAI MAGYAROK ZARÁNDOKLATA SKÓCIÁBA

A Magyarok Nagyasszonya londoni főlelkészség és az észak-angliai Szent Erzsébet egyházközségek hívei november 15–19. között Csicsó János főlelkész atya vezetésével zárandoklatozást tartott Skóciában. A zárandoklatra elkísérte a magyar híveket Kiss-Rigó László szeged-csanádi püspök és Csák János nagykövet is. A magyar hívek Londonból, Oxfordból és Manchesterből érkeztek, hogy megismerkedjenek közös szentünk, Skóciai Szent Margit életével.

Sokan talán nem tudják: Skóciai Szent Margit a mi Szent István királyunk húgának, Agotának és Edmund angol királynak a lánya volt. Réka várában, a Pécsi Egyházmegye területén, Mecseknádasdon született, és életének első évtizedében Magyarországon nevelkedett. Apja trónra lépésekor költözött vissza a család Angliába. Edmund király korai halálát követően vissza akartak térni Magyarországra, de egy vihar Skócia partjaihoz sodorta hajójukat, ahol Malcolm skót király fogadta be őket. A család nyomására Margit feleségül ment Malcolm királyhoz. Nyolc gyermekük született: a hat fiú közül háromból később skót király lett, Matild lányuk pedig angol királyné. Margitot szent élete és a szegények megsegítése miatt tiszteljük, és a skótok Szent András apostollal együtt védőszentjüknek választották.

A magyar zárandokok ellátogattak Szent Margit sírházhoz, az Edinburghtól huszonöt kilométerre található Dunfermline apátságába. Felkeresték azt a barlangot is, ahová kilenc évszázaddal ezelőtt Margit gyakran

visszavonult imádkozni. A dunfermline-i Szent Margit-templom búcsúján a helyi papokkal együtt Kiss-Rigó László püspök és Csicsó János főlelkész mutatta be az ünnepi szentmisét.

A szentmise után a zárandokok lerótták tiszteletüket Szent Margit ereklyéi előtt. Másnap az edinburghi katedrálisban vettek részt szentmisén, majd Szent András apostol ereklyéje előtt imádkoztak, és elénekelték a Magyar Himnusz. Az edinburghi vár Szent Margit-kápolnájában megtekintették Szent Margit imakönyvét – és közös imával kérték a szent közbenjárását Magyarországot és a világ bármely táján élő magyarokért.

Ujfalussy Péter, Manchester

A zárandok csoport

Gyerekeknek

NYELVTAN – HITTAN

Mikor már iskolás gyerek voltam, az év egyetlen estéjén én is sokáig fent maradhattam. Igen, szilveszter estéje volt ez. Nagyobb testvéreimmel társasjátékoztunk és sokat nevettünk, akárcsak a felnőttek, a szomszédos szobában. Éjfélkor összenyitottuk a két szobát, és rádióból hallható kórushoz csatlakozva elénekeltük a Himnuszt, boldog új évet kívántunk egymásnak, aztán mi, gyerekek nyugovóra tértünk, a felnőttek pedig halkabbra vették a rádiót a másik szobában.

Emlékszem, tízéves lehettem, és nem jött álom a szememre. Azon gondolkodtam, mitől lesz boldog az új év. Csak ne legyen háború – sóhajtottam először is, ahogy nagyanyámtól akkor gyakran hallottam. Bizony, azon az őszön a templomban is fennhangon imádkoztunk ezért minden mise után. Csak ne legyen háború – sóhajtottam én is, anélkül, hogy sokat tudtam volna a valóban feszült helyzetről, ami akkor, 1962-ben a világban kialakult. De reméljük, nem is lesz, és ha mégis, akkor megvéd minket az Isten, hiszen ezt énekeltük az előbb a Him-

Fiataloknak

ADVENT BRISTOLBAN

Advent második vasárnapján, a regeli órákban Bristol felé tartok a vonatral, hogy az ott élő magyar katolikus testvéreimmel ünnepelhessük a szentmisét. Közben próbálok elmélkedni a mai Evangélium tanításán, vagyis Keresztelő Szent János felhívásán, figyelemztetésén: „A pusztában kiáltónak szava: Kérsziték elő az Úr útját, tegyétek egyenessé ösvényeit! Térjete meg, elközelgett a mennyek országa!” (Mt 3,1–3)

Megkérdem magamtól: vajon a mai ember számára, főleg egy fiatal számára, mit jelentenek ezek a szavak? A fiatal, aki egy messiás országban keresi a boldogságát, az élete értelmét, aki a jövőjét szeretné megalapozni! Egy olyan környezetben, ahol nem a család – a szülők és a testvérek – vannak a közelében, nem a megszokott baráti kör vagy a plébános vagy a fociedzője a tanácsadója! Kitől várhatja a segítséget a nehéz időkben, mert bizony az idegenben kijut ebből is bőven...

Ha jól emlékszem, Bristol valamikor rabszolga-kereskedelmi központ volt, ide futottak be a hajók, amelyek tele voltak afrikai rabszolgákkal. Feltételezem, hogy nem az ígéret földje várt rájuk Angliában, éppen ellenkezőleg: egy újabb rabszolgaság.

Hála Istennek, Bristol ma már virágzó kikötőváros, ahol a magyar fiatal is jól boldogul, ha céltudatosan szeretné itt el-

nuszbán is. „Nyújts feléje védő kart, ha küzd ellenséggel.”

És visszafelé haladva az ima kéréseinek sorában – mert az a mi nemzetünk imája – mondta az édesapám – elidőztem a jókedvnél és a bőségnél. Dúdoltam magamban: „Isten, áldd meg a magyart jókedvvel, bőséggel...” Eszembe jutott, hogy ezt kétféleképpen is lehet érteni. Úgy, hogy az Isten legyen jókedvű, és bőséggel adja ránk az áldást... Meg úgy is, hogy a jókedv és a bőség legyen az, amivel megáld bennünket. Annyira izgattott a kérdés, hogy nem tudtam elaludni. Végül suttogva megkérdeztem a nővéreimet. Meglepetésemre megdicsért, hogy ilyen jó érzékem van a nyelvtanhoz. Aztán suttogva elmagyarázta, hogy Isten mindig jókedvvel és bőséggel adja az áldást. Ezt viszont a hittanból lehet tudni – ők már ezt is tanulták. Azon az éjszakán határoztam el, hogy nyelvtan- és hittantanár leszek. Az első fele hamarabb, a második sokkal később valósult meg. De megvalósult. Isten áldását adta rá.

Erzsébet néni

tölteni az idejét. Mindenki a szabadságra vágyik, pláne a fiatal lélek. De fontos, hogy érzékelje a különbséget: mi a szabadság, és mi a szabadosság.

Advent a várakozás, a felkészülés ideje Jézus megszületésére, megérkezésére. De az ember egész élete is egyfajta adventnek tekinthető, hiszen mindig várjuk Őt, és ha igazán várjuk, egyre közelebb is kerül hozzánk. Ugyanakkor nem lehet tétlen a várakozásunk, nem lehet tétlen az életünk: nekünk is közelednünk kell hozzá. Érezzük át, hogy Ő mindig vár ránk, hív a vele való találkozásra! És nem a rabszolgaságra hív engem, hanem az igazi szabadságra, a bűn rabszolgaságától való megszabadulásra. Ő nem ígér, hanem adja önmagát: a szentmisében, az eucharisztia szentségében, a szentgyónásban.

Legyen Ő mindig az új kezdésnek a forrása, akitől mindig lehet tanulni, és akihez mindig vissza lehet térni, legfőképpen az életem magányában, nehéz perceiben. Legyen a következő év egy háromszázhatvanöt napig tartó advent! Folyamatos várakozás a Jézussal való találkozásra; folyamatos igyekezet, hogy egyre közelebb kerüljünk hozzá. Ilyen új évet kívánok e sorok olvasóinak, a gondjaimra bízott híveknek és saját magamnak is. Ha ilyen lesz az új év, akkor boldog új évünk lesz ugyanis.

János atya, Londonból

átérezték, hogy a keresztények megosztottsága mennyire akadályozza az Evangélium eredményes hirdetését. Jézus így imádkozott az utolsó vacsorán: „Atyám, könyörgök azokért is, akik a tanítványaim szava által hinni fognak bennem, hogy mindnyájan egy legyenek; ahogyan te, Atyám, bennem vagy, és én tebened, úgy ők is egy legyenek mibennünk, és így elhiggye a világ, hogy te küldtél engem” (Jn 17,20–21). Sajnos mi, keresztények az idők folyamán megtörtük a kereszténység egységét, ezért ne csodálkozzunk, ha nehezen hisz a világ Krisztusban.

Az eredményes evangéliumhirdetésnek ezt az akadályát igyekszik fokozatosan kiküszöbölni az ökumenikus mozgalom. Igaz, hogy a hit alapvető igazságai egyesítenek minden keresztényt, és hogy e kötelék sokkal erősebb, mint különbözőségeink. Mégis megmarad a tény, hogy egymástól különvált felekezetekben élünk, és működünk. Mennyivel

ÉLETPÁRTI GYŐZELEM
AZ EURÓPAI PARLAMENTBEN

Az Európai Parlament 2013. december 10-én leszavazta azt a javaslatot, amely emberi joggá kívánta nyilvánítani az abortuszt. Edite Estrela portugál képviselő – a Szocialisták és a Demokraták Haladó Szövetségének tagja – korábban benyújtott javaslatát október 22-én átdolgozásra visszaküldték a női jogokkal és genderegyenlőséggel foglalkozó bizottságnak, de az újabb, lényegében változatlan javaslatot ismét elutasították.

A „döntési szabadságért” lobbizó nemzetközi Planned Parenthood szövetség támogatásával megfogalmazott jelentésben az a kérés állt, hogy az Európai Parlament hozzon határozatot, mely szerint az abortusz – mint emberi jog és mint közegészségügyi feladat – legyen „törvényes, biztonságos és mindenki számára elérhető”. A dokumentum szerint „az egyéni, a társadalmi és a gazdasági fejlődés szempontjából lényeges, hogy a nőknek joguk legyen szabadon, felelősséggel dönteni arról, mikor és hány gyermeket akarnak”.

A jelentés a serdülőkori szülések és nem kívánt terhességek adataival illusztrálta, hogy több országban, ahol a művi abortusz nem engedélyezett, a nők kénytelenek „más tagállamokba utazni, hogy abortuszt végeztessenek”, vagyis – állítja – „nyilvánvaló, hogy a művi abortusz tilalma nem csökkenti annak előfordulási arányát”.

Estrela szerint a demográfiai válság családpolitikával történő ellensúlyozása azt a szemléletet terjeszti, hogy a művi abortusz engedélyezése csökkenti a népességet, míg tiltása növeli a születésszámot. „Biztos, hogy az európai szüle-

tési arányt hatékonyabban segítené, ha előrelépés történne abban, hogy az apák és anyák jobb egyensúlyt teremthesse-nek szakmai és magánéletük között” – olvasható a dokumentumban.

Az Estrela-jelentés átfogó szexuális nevelést is sürgetett, amely „magában foglalja a családtervezés és tanácsadás különféle modern módszereit, a szakszerű szülési eljárásokat, a nőgyógyászati és szülészeti sürgősségi ellátáshoz való jogot, és azt, hogy ítélkezés nélkül, tudományos pontossággal ismerteti az abortuszszolgáltatás formáit”.

A dokumentum hangsúlyozta: fontos, hogy a nevelésben előkerüljenek a homoszexuálisokkal kapcsolatos negatív sztereotípiák is, mert „fényt kell deríteni a gender, illetve szexuális hajlam alapján történő diszkriminációra és az egyenlő bánásmód útjában álló strukturális akadályokra, továbbá hangsúlyozni kell a kölcsönös tiszteletet és a közös felelősséget” – idézi az Európai Parlament által átgondolandónak ítélt javaslatot a *Catholic Herald*.

(MK)

EGYHÁZI IDŐSOTTHON
MAGYARKANIZSÁN

Négy évig tartó küzdelem árán valóra vált Savelin Zoltán martonosi plébános álma, hogy létrehoz egy olyan intézményt, amely elsősorban hívő emberek és egyházi személyek számára nyújt otthont idős korukra. Ahogyan ő fogalmazott: ha sok ember ugyanarról álmodik, akkor az már valóság.

Az otthon harminc személy befogadására alkalmas, ám egyelőre még nem tudják üzembe helyezni: a berendezési tárgyak még hiányoznak, de a tervek szerint tavaszra ez is megoldódik.

– Egy épület megvalósítása bármilyen nehéz, mégis könnyebb, mint működtetése – nyilatkozta a martonosi plébános. – A dolog igazán izgalmas része csak most kezdődik. A továbbiakban szeretnénk majd felépíteni a Batthyáneum 2-t is, amely kisebb szobákkal magányos személyeket tud majd befogadni.

A Batthyány-Strattmann Lászlóról, a „szegények orvosáról” elnevezett épület összártéke negyvenmillió dinárt tett ki, ebből huszonhárommilliót a Tartományi

Nagyberuházási Alap biztosított. A múlt év október 20-i átadó ünnepségen Kern

Imre, a nagyberuházási alap igazgatóhelyettese elmondta: igyekeztek szem előtt tartani az egyházi épületek építési költségeihez való hozzájárulást. Nyilas Mihály közlése elnök azt hangsúlyozta: a Magyarkanizsán már működő Gerontológiai Központ mellett szükségét érezték, hogy felépüljön az egyházi idősok otthona is. Nem lehet sokáig polgármester az, aki nem áll ki egy ilyen ügy mellett – mondta. – Az aktív generációknak gondoskodniuk kell az idősekről, mert ezzel a saját jövőjüket is megalapozzák.

Kozma Rita

IMASZÁNDÉKOK

(Folytatás a 2. oldalról)

zottan és előrelátóan nézzenek szembe, természetesen figyelembe véve a sajátos helyzeteket. A pápa szeret mindenkit, gazdagokat és szegényeket egyaránt. A pápának azonban az a feladata, hogy Krisztus nevében figyelmeztesse a gazdagokat, hogy segítsék, tiszteljék és támogassák a szegényeket. A pápa önzetlen szolidaritásra buzdít, és arra, hogy a pénzügyi és gazdasági világban térjünk vissza az emberi személyt központnak tekintő etikához.”

Missziós szándék: Hogy a különböző hitvallások keresztényei a Krisztustól akart egység felé haladjanak.

Amikor több mint száz évvel ezelőtt az ökumenikus mozgalom megszületett, missziós országokban működő hithirdetők voltak a kezdeményezők. Ők mélyen

eredményesebb lenne evangéliumhirdetésünk, ha együtt hirdetnénk Krisztus Evangéliumát, és közösen adnánk választ korunk embereinek lelki szomjúságára!

Az első keresztények mélyen átérezték, hogy Jézus Krisztus szereti őket, és ezért származásuk, jellemük és kultúrájuk nagy változatossága ellenére megtudták őrizni egységüket. Amíg Krisztus szeretete és kölcsönös bizalom tartotta össze őket, a különbözőségeik nem megosztást, hanem gazdagodást jelentettek. Különböző rítusok és különböző helyi egyházak alakultak ki, amelyek egymást kölcsönösen elismerték. Idővel azonban politikai okok és önző érdekek miatt néhány ilyen egyház annyira eltávolodott más keresztény közösségektől, hogy végül egymással vitatkozó különvált egyházi közösségek alakultak ki.

A történelem folyamán a különböző felekezetekhez tartozó keresztények többször igyekeztek a Jézus szándékával el- lenkező megosztottságot megszüntetni. A

Katolikus Egyház a II. Vatikáni Zsinaton tett egy igen fontos lépést az egység irányába. Az ekkor született törekvés mind a mai napig folytatódik. Sok lépés történt egymás megismerésére, az előítéletek kiküszöbölésére, a különbözőségek békés megtárgyalására, a közös keresztény tanúságtételre. Sok mindenben közelebb kerültünk egymáshoz, de a teljes egységhez vezető út még hosszúnak tűnik.

El kell ismernünk, hogy a keresztények egységét emberi erővel nem tudjuk megvalósítani. Ez az egység a Szentlélek ajándéka. Nekünk az a feladatunk, hogy e felé az egység felé ösztönző Szentlélek indításaival együttműködjünk, és imáinkban kérjük az Ő vezetését. Főképpen pedig, különbözőségeink ellenére, testvérként szeressük egymást, mert ugyanannak a mennyi Atyának vagyunk gyermekei az egy Fiúban, Jézus Krisztusban.

(Milan Züst SJ, a Gergely Egyetem misz- sziológiai szakának professzora nyomán.)

Nemeshegyi Péter SJ

Floridai levél

KÉTARCÚ

A kétarcú ebben az esetben nem egy alakoskodó ember, hanem a hatásában a két véglet között mozgó növény, vagyis a dohány.

Az indiánoknál a „hatalmas erejű levél” a „Teremtő szent ajándéka”, hogy segítségével érintkezhessenek a Nagy Szellemmel és a szellemi világgal. Kutatók kimutatták, hogy a dohány felhasználása a Kr. e. 300-as évekig vezethető vissza. Égbe szálló, eget-földet összekötő füstje, a segítségkéréstől a hálaadásig, a szertartások elmaradhatatlan kelléke, nem kihagyva a May Károly regényeiből jól ismert békepipa jelentőségét sem.

Vajon napjainkban már nincs szükség a „ceremoniális” dohányra? Lejárt volna a szertartások ideje? Kimentek volna a divatból? Álljon itt válaszul egy, a New Hampshire állam farmerjainak szánt újságban talált hirdetés. Az illető cég arról biztosít, hogy segítségével a saját kertemben termesztethetem ezt, az oly sok szempontból fontos növényt. Megnyugtatanak, hogy tőlük csak idegen vegyi anyagoktól mentes, tiszta „alapot” kapok. Sőt még azt is hozzáteszik, hogy a dohányomból speciális „tea”-t készíthetek. De nem magamnak, hanem a „kertem”-nek! Az így szerzett lé, „tea”, ugyanis a legjobb, minden vegyi szertől mentes, organikus, kártevők elleni szer...

Hónapokkal ezelőtt, a hazai trafikok újrarendezése kapcsán, számos érdekes, részben riasztó adat került a felszínre. Hogy csak kettőt említek a Heti Válasz május 9-i számából: a tizenhárom–tizenöt éves korú fiatalok negyvenöt százaléka boltban veszi a cigaretta, és negyvenhárom százalékukat még soha nem utasították vissza az életkoruk miatt... Továbbá: a keleti határon átcsesmpészett ukrán áru vagy három-négyszáz forinttal olcsóbb (lesz?) a bolti ciginél... (Ez lenne mai változata a háború alatti, filléres, koporsószögnek „becézett” rudacsának?)

Emlékezzünk. Amikor először megyünk egy orvoshoz, mik az első kérdései: dohányzik? S ha igen: milyen régen és naponta hányat szív...? S ha már abahagytuk volna a cigizést: mióta nem szív? – A szervezetnek ugyanis rendkívül jó, hosszan tartó „memóriája” van, és nehezen felejt el a „hatalmas erejű levelet”. Hadd szúrjak be egy, a Sarasota Herald-Tribune-ben talált adatot: idén vagy negyvenkétezer amerikainál állapítanak meg szájrákot... Szerencsére a cikk közli azoknak a központoknak a címét, ahol ingyenesek az ezzel kapcsolatos vizsgálatok...

Na, de nincs semmi baj. Megjött a sikertelen, többszöri nekifutás után is eredménytelenül maradt elvonókúrák csodaszerkentyűje, az elektromos „szívóka”. (Máris óriási irodalma van: pro és kontra.) Egyik előnye, hogy külsőre és fogásra olyan, mint a valódi, a trükkje pedig az, hogy a nikotint kátránymentes (!) párává alakítja át, s a „dohányzó” ezt a „tisztá” anyagot szívja be...

Az e-cigaretának máris óriási, fejlődő és ötletekben gazdag ipara van. De nem marad le a szivarozók rohamosan gyarapodó tábora sem. Főleg a fiatalok váltanak át a papírba tekert cigiről a papírmentes, rövid és nagy szivarokra. Nem csoda, hogy a gyártók – kihasználva az érdeklődést – egyre „inycsiklandozóbb” ötletekhez fordulnak. Már nem elégednek meg az ismert ízekkel – finomítják. Mert vajon ki tudna ellenállni a csereznyre, vagy a csokoládé ízű/illatú szivarnak?

Bitskey Ella, Sarasota

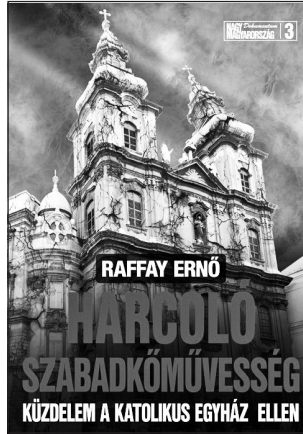
HARCOLÓ SZABADKÖMŰVESSÉG

A szabadkőművesség mindig is a titokzatosság szellője lengte körül. Raffay Ernő történész, a Károli Gáspár Református Egyetem tanszékvezető tanára, már jó ideje kutatja levéltári források alapján a magyarországi szabadkőművesség működését. Nemrég megjelent *Harcoló szabadkőművesség – Küzdelem a katolikus egyház ellen* című könyvében feltárja a szabadkőműves páholyokban a XIX. század utolsó éveiben megindult folyamatot, amelynek célja az ezeréves magyar állam keresztény alapjainak megrendítése. Ennek érdekében elsősorban a Katolikus Egyházat vette célba, és a legfondorlatosabb módon igyekezett lejártni az Egyház szerepét, éket verni a hívők és a papság közé.

Raffay Ernő dokumentumokkal bizonyítja, hogy a szabadkőművesség radikalizálódása Nagyváradról indult ki, ahol a László Király Páholy tagjai egyre nagyobb hangsúlyt helyeztek a társadalom alapvető átalakítására, szemben a korábban hirdetett humanitárius eszmék népszerűsítésével. Miután 1899-ben Várady Zsigmond ügyvéd lett a páholy főmestere, megalkotta azt a „Társadalmi Program” címmel elhíresült kiskatét, amelyben összefoglalta a szabadkőművesekre váró feladatot Magyarországon – úgy mond – felkészítésére a XX. századra. Ez az oktatási rendszer államosítást és az általános, titkos választójog be-

vezetését nevezte meg elsődleges célként. Akkoriban a legtöbb iskolát és gimnáziumot az Egyház tartotta fenn, így a szabadkőművesek és a befolyásuk alatt működő újságok egyre hangosabban kezdték követelni a tanintézetek kivonását az Egyház fennhatósága alól.

Már szó sem volt a korábban hirdetett vallási toleranciáról – olvassuk Raffay Ernő nemrég meg-

jelent könyvében –, hanem egyre harciasabb cikkek sürgették a törvényhozókat az oktatási rendszer teljes szekularizálására. A dörgedelmes fejtegetések jelentős része jó táptalajra hullott az Országházon belül is, mert – mint a kötetben idézett dokumentumok igazolják – a képviselők közel egytizede szabadkőműves volt, és további jelentős hányada rokon-szenvezett az általuk propagált eszmékkel. Példaként Franciaországot hozták fel, ahol a XX. század hajnalán elválasztották az Egyházat az államtól, és a népuralom elve egyre gyakrabban hangzott el, emlékeztetve

az 1789-es forradalom egyik fő követelésére.

A szerző ezzel kapcsolatban rámutat arra az óriási különbségre, amely megmutatkozott a francia- és a magyarországi szabadkőműves célok között: a hazai páholyok a társadalom átalakítására kezdett küzdelemben teljesen figyelmen kívül hagyták a legelemibb nemzeti és állami érdekeket, ezért végleg szembe kerültek a keresztény alapokra épült nemzetállammal. Ideológiájukba a századfordulót követően egyre jobban betört a marxizmus gondolata, és így a világháborút követő összeomlás idején már könnyűszerrel hatalomra lehetett juttatni egy olyan kormányt, amely egyengette az utat a kommunista elveket hirdető Tanácsköztársaság kikiáltása előtt. Ez mérte aztán az utolsó porölycsapást is a Katolikus Egyház ellenállására.

A könyvben idézett dokumentumok összegyűjtésében viszonylag könnyű dolga volt a szerzőnek, mert Magyarországon – a világon példa nélkül álló módon – 1920 májusában a belügyminiszter rendeletileg betiltotta a szabadkőművesség működését, egyben pedig lefoglalta irattárukat is, amelynek dokumentumait bárki számára hozzáférhetővé tette a levéltárakban.

(Raffay Ernő: *Harcoló szabadkőművesség; Kárpátia Stúdió – Budapest*)

Vincze András

A VILÁGÖRÖKSÉG RÉSZÉVÉ LETTEK

Karácsonyi kolindák és vallásos népszokások is

Huszonöt elemmel bővült az UNESCO szellemi kulturális világörökségi listája a szervezet Körmányközi Bizottságának december 7-én véget érő bakui tanácskozásán.

Megkapta a címet a Círio de Nazaré katolikus vallási ünnep, a világ egyik legjelentősebb Mária-körmenete a braziliai Pará szövetségi államában, Belém városában. Kiválasztottak egy katolikus hagyományt Etiópiából – a Krisztus Szent Keresztje megtalálására való emlékeztést – és a Limoges-ban hét évente rendezett nagy körmenetet Franciaországból. Olaszország javaslatát elfogadva világörökséggé váltak a körmeneteken használt nagy kegytárgyak és az ezekhez fűződő hagyományok, mindenekelőtt négy városban, köztük Sassari-ban. Venezuelából a Szent Péter tiszteletére Guatire

és Guarenas városokban évente rendezett fesztivál; Macedóniából pedig a szebasztei negyven szent vértanú ünnepe került fel a listára.

Románia és Moldova közös javaslatára a férfiak által előadott karácsonyi énekek, a kolindák hagyománya vált szellemi kulturális világörökséggé.

A szellemi kulturális világörökség részévé lett a Szidi Abdelkader Ben Mohamed, azaz Szidi sejk mauzóleumához irányuló zarándoklat, amelyet évente megrendeznek Algériában. Ugyanígy az Algéria, Mali és Niger területén élő tuareg közösségek zenéje, az imzad. Felkerült a listára Bangladesből a dzsamdáni, egyfajta minztás muszlin szövésének művészete.

Világörökséggé vált a manupúri rituális éneklés, dobolás és tánc; a Szanirtána Indiából; a kirgiz ös-

eposz – Manasz, Szeme-tej és Sejtej trilógiája, a jurtakészítés mestersége és az ehhez kapcsolódó hagyományok Mongóliából, Peruból a Qeswachaka híd inka szokások szerinti karban tartása évről évre.

Felvették a listára a Szlovákiában található Terchová zenei hagyományait, Vietnamból pedig a don ca tai tu népzene.

A szellemi kulturális világörökség részévé nyilvánították a török kávékultúrát és az ehhez kapcsolódó hagyományokat és a petrikivkai festés-díszítést az ukrán népművészeti hagyományok közül; a lovas rákhalászatot Belgiumból; az ezernyolcszáz éve használt abakuszt Kínából; a mediterrán konyhát; a bortárolás különleges módját Grúziából.

MTI

CSEPPKŐ UTCA

A címet én is rég elfelejtettem. Fiók mélyén lapul, sárguló noteszben kellett utána nyomoznom, hogy Ágnes lányom kérésének eleget tegyek, aki legnagyobb ámulatomra kinyilatkoztatta, budapesti tartózkodása alatt el szeretne látogatni Ilonka néni és Pali bácsi egykori lakóhelyére.

Cseppkő utca 51. – Már a neve is milyen hangulatos! Most, hogy földézem magamban az aprócska házat, nagynénémek utolsó menedékét, az az érzésem, hogy miként a Kék madár című filmben, rájuk gondolásom fölébreszti az öregeket, s varázsütésre újra tenni-venni kezdenek a hatalmasra terebélyesedett gyümölcsfák árnyékában. A villához magasztott előtér csatlakozott. Ott ebédeltünk nyaranta, mert a kis belső helyiségekben nem fértünk el. A „terasza” én hoztam Svájcól elegáns, tarka kerti napernyőt.

Mikor a hatvanas évek végén Pesten jártam, mindig Ilonka nénémnél hagytam a lányaimat, amíg ügyes-bajos dolgaimat intéztem. Tudtam, ennél jobb helyen nem is lehetnének...

Ilonka néni édesanyám nővére volt. Fiatal tanítónő korában ismerkedett meg az urával, Rajner Pállal, aki elragadóan szép férfi volt.

Közös életük legszebb, legnyugalmasabb szakasza az a háború előtti tíztizenöt év volt, amelyet Rákoskeresztúron töltöttek, ahol Pali bátyám kántortanítóskodott. Gyermekkoromban én is sokat tartózkodtam náluk. Július-augusztusban Kürtös Kati unokahúgom is gyakran ott nyaralt. Együtt szedtük a kertben a tömört bokrokon pirosuló ribizlit, s együtt szöktünk át időnként a közeli kacsauztatóhoz, hogy a parasztlányok társaságában, fölemelt szoknyával tapicskoljunk a békanyálas vízben...

Nagynéném remek, leleményes háziasszony volt, annak is kellett lennie, mert sohasem volt pénzük. Fellengzős álmuk annál több! Nagybátyám hol imakönyvet szerkesztett és adott ki (ma is van ezekből egy szép gyűjteményem), hol képviselőségre pályázott – sikertelenül. Máskor meg elmulatla a budapesti Ritz szállóban minden „vagyonukat”. Kedélyes, jószívű ember volt, de javíthatatlan bohém. Felesége rajongásig szerette, és mindent megbocsátott neki.

Aztán véget ért a rákoskeresztúri sajtós idill. Pestre költöztek, majd Pali bátyámat behívták katonának. Aztán következett a „felszabadulás”, ami számára kínzásokat, börtönt hozott – semmiért. Nem sokkal az 56-os forradalom előtt szabadult. Egy darabig „termelői borkimérés” volt a Déli vasútnál, majd később – miből, miből nem? – megvásárolták a tágas kerttel övezett kis vityillót az akkor még külvárosnak számító Cseppkő utcában.

Pali bátyám haláláig reménykedett „a helyzet jobbra fordulásában”. Titokban hallgatta a BBC, a Szabad Európa Rádió adásait, Ilonka néném pedig szorgalmasan tanult angolul, mert „hátha sikerül kijutniuk nyugatra...” A kis háztartás tengődött tovább, nagynéném 1973 őszén bekövetkezett szívinfarktusáig. Ura csak pár hónappal élte túl.

Cseppkő utca. Most, hogy Ágnes lányom előhozta, fölkavarodott bennem újra minden... A ház Pali bátyám unokaöccsére maradt. Vajon mi történt az épülettel – meghagyták, lebontották? Új, modern villát emeltek a helyére? És a kert? A sok gyümölcsfá? Az utca – mikor legutóbb, azaz réges-rég arra jártunk – kövezetlen, hepehupás volt. Késervesen dülöngélt göröngyei közt a svájci autó. Azóta biztosan ez is megváltozott, hiszen most a környék drága luxusnegyednek számít.

Mit fog ott találni Ágnes lányom?

Saáry Éva

A HIT NEMZETMEGTARTÓ EREJE

A nyugati diaszpórában

Budapesten, a Parlament felsőházi termében tartotta IX. országos kongresszusát 2013. november 9-én a Keresztény Értelmiségi Szövetsége. A kongresszus mottója „A hit nemzetmegtartó ereje” volt. A nyugati diaszpóra helyzetéről Tempfli Imre stuttgarti katolikus lelkész számolt be. Előadása szerkesztett változatának első része olvasható az alábbiakban.

A nyugat-európai, azon belül is csak a németországi magyar katolikusok helyzetét veszem górcső alá, de úgy vélem – *mutatis mutandis*, vagyis megváltoztatva a megváltoztatatandókat –, ebből a helyzetképből magukra ismernek a nyugat-európai, illetve a tengerentúli többi katolikus egyházi közösségek éppúgy, mint a más keresztény felekezetek magyar tagjai.

A 2000-ben elhunyt Wass Albert erdélyi prózaíró és költő a II. világháború végén menekülni kényszerült Erdélyből. Németországban, majd az Amerikai Egyesült Államokban telepedett le. Ez alatt Romániában koholt perben háborús bűnösnek mondták ki, és soha nem térhetett haza szülőföldre. *A gyökér megmarad* című versében írja: „Ki hűséget vet – életet arat, és a gyökér, az megmarad!” Számára Erdély az a bizonyos megtartó gyökér, ahonnan az író kivándorolni kényszerül. De ez az Erdély átvitt értelemben minden magyar számára az elhagyott szülőföld gyökerét is jelentheti, amelybe „Isten-hite szent erejével” és „magyar szíve szeretetével” odakint is kapaszkodik. Mert ösztönösen tudja, hogy az emigrációban magyarként addig él, amíg a gyökerei élnek.

A hit összetart

Meg vagyunk győződve, hogy egyedül a hit képes igazi közösségben megtartani magyarjainkat, mert együtt vagyunk Krisztus misztikus teste; mert csak a közösség gátolja meg a lelki romlást, amely az idegenben még hamarabb kikezdi az embert, és mert közösségben tudunk a nemzetnek megmaradni. Valljuk, hogy az Egyház „nyolcadik szentségét” a találkozásokat jelentik. Nap mint nap tapasztaljuk, milyen sokat jelent az idegenben élőknek, ha anyanyelvén imádkozhat, énekelhet, papjával lelke problémáiról beszélhet. Lelkünk legmélyéből imádkozni csak anyanyelvünkön lehet!

Ezért is olyan nagyon látogatottak a szentmiséink és egyéb rendezvényeink. Jelenleg az egész nyugati diaszpórában hatvanhét katolikus misszióban, illetve egyházközségben, százkilencvenhárom misézőhelyen százhetvenezer hívő jár templomba. Számukra százhuszonegy lelkipásztor mutat be szentmisét. Németországban a gyakorló magyar katolikusok száma ötvenegyezer, akiket tizenkét misszióba tömörítve, hatvannégy misézőhelyen tizennégy pap lát el. Híveink nem egyszer negyven-ötven kilométerről jönnek el a szentmisére, egy-egy lelkipásztor pedig azért tesz meg hétvégeken három-négyszáz kilométert, mert tudja, hogy a hit összegyűjti és – a hitnek, illetve a nemzetnek – megtartja a híveket!

Ápolja a gyökereket

Hogyan képes a nemzetnek megtartani követőit a hit? Úgy, hogy ápolja a gyökereket.

A legtöbb kivándorló ezért mindent megtesz, hogy a köztes időben ne szakadjon el szülőföldje nyelvétől, hagyományaitól és kultúrájától. Hol találja meg ezeket? Legtöbbször az egyházi közösségekben.

„A hagyomány nem a hamu őrzése, hanem a láng továbbadása...” – mondta Morus Szent Tamás (1478–1535) angol katolikus jogász, író és államférfi. Mi ezzel a tudattal ápoljuk ma is hitünkkel odakint a gyökereket. Meg kell említenem, hogy egyházi köreinkben ezek a hagyományápoló hétvégi magyar óvodák, iskolák, cserkészcsapatok, énekka-

rok, táncsoportok, értelmiségi, irodalmi és képzőművészeti körök, baráti közösségek, társaságok, egyletek és klubok, magyar bálók és egyéb rendezvények – nem is beszélve a folyóiratokról, hírlapokról, rádiókról, honlapokról, facebook- oldalakról – ma is virágoznak, és magyar nyelvre, kultúrára és hagyományörzésre nevelnek.

Német katolikus testvéreink, akik időközben sok egyházi hagyományt kidobtak az ablakon, most bámulnak bennünket. Mert míg náluk csapatosan fordítanak hátat Egyházuknak a benne igazi otthonra nem találó hívek, addig nálunk a folyamat fordított: szinte minden Németországba jövő magyar először az Egyházát keresi fel. Mi ennek az oka? Szerintem az, hogy ahol élő a hit, ott erős a nemzeti öntudat; ahol erős a nemzeti öntudat, ott eleven a kultúra; ahol eleven a kultúra, ott él a hagyomány. Mert a nyugati magyar diaszpórában is igaz, ami a Kárpát-medencében: a vallásos emberek – különösen a rendszeresen imádkozók és templomba járók – nemzeti öntudata, pozitív életbeállítottsága és aktivitása sokkal nagyobb, mint a nem vallásosaké.

Egységre törekszük

Hogyan képes a nemzetnek megtartani követőit a hit? Azáltal is, hogy a hit mindig egységre törekszük. A mai ember állandóan úton van az élet sivatagában, és keres, mert gyökértelen lett, és nincsen kapaszkodója. Lelki otthon után vágyik, amely neki önazonosságot és tartást ad. Ezt a gyökértelenség-érzést ismerték fel a katolikus és protestáns lelkipásztorok. Nem hiába voltak ők az elsők, akik 1945-ben a magyarokat összefogták. Tudták, hogy új otthont kell teremteni emigráns népüknek. És meg is tették: mindig együtt!

Ma is erre törekszünk. Igyekszünk minden erőnkkel – együtt protestáns testvéreinkkel – közös otthont teremteni azoknak, akik az anyaországból vagy az elcsatolt részekről nálunk bekopognak. Nem csalogatjuk őket egy jobb élet reményével, de ha jönnek, akkor szeretettel befogadjuk közösségeinkbe, megértést tanúsítunk sorsuk iránt, és együttérzőn segítünk nekik az elhelyezkedés nehézségeiben. Egységre törekszünk, nemcsak ebben a munkában, de mindenben, amiben csak lehet. És nem csak azért, mert közöttünk nem feszülnek földrajzi, társadalmi és kulturális szakadékok. Szó nincs arról, hogy a küllhoni magyaroknak ne lenne különböző véleményük a politikáról vagy ezer más dologról. Tapasztalatból tudjuk viszont, hogy mit jelent a hontalanság és az idegenség, az elszigeteltség és a magány. Talán ezért is keressük jobban egymást. Talán ezért is őszintébb az ökumenizmusunk. Talán ezért is gyakoribbak a közös programok, rendezvények és ünnepségek.

Ezen a hagyományos kapcsolattartási lehetőségeken túl természetesen új utakat is keresünk a találkozásra minden jó akaratú magyar emberrel. Szeretném most felhívni a figyelmet egy kezdeményezésünkre, amelyet időközben „stuttgarti modellként” is emlegetnek. Egyházközségünk – hosszas egyeztetések után – 2011. november 5-én megalapította a Stuttgarter Magyarok Szövetségét, amelynek jelenleg tizenegy tagszervezete van. Mottója: a legkisebb közös nevező megtalálása. Így is lehet egységet teremteni!

(Folytatjuk)

SZÁZTÍZ ÉVES A MAGYAR PLÉBÁNIA PASSAICBAN

Passaic New York közelében, New Jersey államban található. A település magyar közösségének száztíz éves jubileuma alkalmából Vas László plébánossal beszélgetett a Vatikáni Rádió.

A XX. század elején jelentős magyar bevándorló közösség lakta a várost, amelyet mára a Latin-Amerikából érkező hispánok népesítettek be.

1903-ban kezdődött el a Szent Istvánról elnevezett magyar katolikus templom építése, amelyet a helyi megyéspüspök 1904-ben, Szent István napján, ünnepélyes szentmise keretében szentelt fel.

A helyi magyar közösség erőfeszítéseinek eredményeként ma is működő templom, a mellette felépített iskola, illetve a Mindszenty József bíborosról elnevezett kultúrközpont 2013-ban és 2014-ben ünnepeli a jeles évfordulót. Az emlékévet Cserháti Ferenc püspök nyitotta meg, amelyet jövő augusztusban a helyi püspök, Arthur Serratelli zár le. Az ehhez az időszakhoz kapcsolódó rendezvényeket a jubileumhoz kapcsolódóan szervezik meg.

(Vatikáni Rádió)

MAGYAR ESEMÉNYEK RÓMÁBAN

2013-ban is megrendezték november 13-án a Pápai Magyar Intézetben a magyar szentek és boldogok ünnepét, melyen részt vett Angelo Acerbi érsek, korábbi budapesti nuncius, valamint hazánk szentszéki, illetve olaszországi nagykövete; a szentszéki Államtitkárság, a Római Magyar Akadémia, a PMI-t felügyelő Vigilancia Bizottság, az egyetemi élet, valamint a társintézmények rektorainak képviselői, továbbá jelen volt a Szent István Alapítvány elnöke, az intézmény volt rektora is.

November végén Boros Attila festő- és grafikusművész képeiből nyílt kiállítás a Pápai Szalézi Egyetemen. A *Magyar Szentek* című kiállítás a szentszéki

nagykövetség és a szalézi egyetem közreműködésével valósulhatott meg, és azon megemlékezések sorába illeszkedik, melyeket Sándor István magyar szalézi vértanú budapesti boldoggá avatása alkalmából rendeztek és rendeznek Magyarországon és külföldön. A római tárlatot Gianfranco Coffele, az egyetem rektorhelyettese és Győriványi Gábor nagykövet nyitották meg. A magyar keresztény szellemiséget tükröző kiállítás tíz grafikából és húsz festményből áll, és Szent Istvántól Sándor Istvánig mutatja be a magyar történelem és a kereszténység meghatározó személyiségeit.

(MK)

GÖRÖGKATOLIKUS ÚJJÁÉLEDÉS NAGYVÁRADON

Hatvanöt év után Virgil Bercea megyéspüspöknek köszönhetően Nagyváradon újjraalakult a magyar görögkatolikus egyházközség, melynek egykoron temploma is létezett a megyeközpontban.

A görögkatolikus teológiai szeminárium dísztermében megjelent érdeklődőket Vadas Krisztián szervező lelkész köszöntötte. Kiemelte: céljuk, hogy szélesebb körben ismertté tegyék a húsz családdal – körülbelül ötven személlyel – újjászerveződő váradi magyar görögkatolikus egyházközséget, történetén, a rá jellemző ikonok bemutatásán keresztül.

Virgil Bercea püspök arra emlékeztetett, hogy a rendszerváltoztatás a görögkatolikus egyház szabadságát is elhozta ugyan, de a megpróbáltatások ezzel még nem értek véget, hiszen például csupán három hónappal ezelőtt kapták vissza az ortodoxoktól a szemináriumhoz tartozó templomukat.

Részt vett az ünnepi alkalmon Kocsis Fülöp hajdúdorogi püspök, aki a görögkatolikus egyház néhány sajátosságáról beszélt. Köszöntötte a jelenlevőket Fodor József római katolikus püspöki helynök is, Magyarország kormányának részéről Szesztay Ádám, a Külügyminisztérium stratégiai tervezéssel megbízott főosztály vezetője, illetve az egyházügyi államtitkárság részéről Fedor Tibor szólt fel.

Janka György, a nyíregyházi Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola oktatója a bihari görögkatolikusok történetét ismertette, melynek kezdetei 1700-ra nyúlnak vissza, amikor a Biharban élő hatvan ortodox pap nyilatkozatot tett arról, hogy nem akar-

nak főpásztor nélkül élni, ezért elfogadták De Camillis munkácsi görögkatolikus püspök joghatóságát. A váradi római katolikus püspökök támogatták az uniós folyamatokat – az önálló görögkatolikus egyházmegye 1777-ben jött létre, és első püspöke Moise Dragoș volt. A XIX. század elején, majd a reformkorban kezdeményezték a magyar

Hatvanöt év után...

liturgikus nyelv használatát, az iratok lefordítását. Hajdúdorogon az 1860-as években mozgalom indult egy magyar püspökség felállítása céljából, mely álom végül 1912-ben valósult meg. Trianon után Romániában az 1928-as kultusztvénnyel ismerték el külön vallásként az ortodoxot és a görögkatolikus, a második világháború után azonban a kommunista rendszer 1948. december 1-jei hatállyal felszámolta a görögkatolikus egyházat. □

HÍREK – ESEMÉNYEK

Az év embere: Ferenc pápa

Ferenc pápa a 2013-as év embere – jelentette be december első hetében a neves amerikai hetilap igazgatója, Nancy Gibbs. Ferenc a harmadik pápa, akit a *Time* magazin ezzel a címmel tüntetett ki. 1962-ben XXIII. Jánosnak, 1994-ben pedig II. János Pálnak ítélte oda az elismerést.

P. Federico Lombardi, szentszéki szóvivő ezzel kapcsolatban elmondta:

„A dolog nem meglepő, tekintettel arra a hatalmas visszhangra és figyelemre, amelyet Ferenc pápa megválasztása és pápasága kezdeti időszaka kiváltott. Pozitív jel, hogy a nemzetközi sajtó egyik legrangosabb elismerését olyan személynek ítéli oda, aki a lelki, vallási és erkölcsi értékeket hirdeti a világban, és hatékonyan szól a béke és a nagyobb igazságosság érdekében. Ami a pápát illeti, nem törekszik hírnévre és sikerre, mivel szolgálatát az Evangélium hirdetéséért végzi, amelyben Isten szeretete nyilvánul meg mindenki iránt. Ha ez az »év embere« választás azt jelenti, hogy sokan megértették – legalább implicit módon – ezt az üzenetet, ha ez remény ad nekik, akkor a pápa örül.”

Putyint fogadta a pápa

Vlagyimir Putyin orosz elnököt fogadta november 25-én Ferenc pápa. Az orosz államfő Pietro Parolin szentszéki államtitkárral és Dominique Mamberti vatikáni külügyminiszterrel is találkozott. A Szentszék közleménye szerint a katolikus egyházfő és az orosz elnök egyetértett abban, hogy a szíriai konfliktusra békés megoldást kell találni, az erőszakot minél gyorsabban meg kell fékezni. Érintették emellett a keresztények kritikus helyzetét a világ több térségében. Szó volt a Vatikán és Oroszország közötti „jó kétoldali kapcsolatokról” és az oroszországi katolikus közösség életéről is. Putyin átadta a pápának Kirill orosz ortodox pátriárka üdvözlétét. A szentszéki szóvivő hozzátette, Ferenc pápa nem kapott Putyintól meghívást Moszkvába.

A plébánia éve

A Hit évének lezárása után a Gyulafehérvári Főegyházmegye pasztorális terve a Kommunió évében a plébániai közösségeket célozza meg. Jakubinyi György érsek arra biztat mindenkit, lelkipásztorokat és világi Krisztus-hívőket egyaránt, hogy igyekezzenek ebben az évben elmélyíteni ismereteiket a plébániáról, és törekedjenek még előbb, aktívabb tagokként élni az egyházközségben. „Akkor érzünk magunkénak egy plébániát, amikor teszünk is érte valamit” – fogalmazott a főpásztor.

Döntés Horvátországban

A házasság egy férfi és egy nő életközsége – ez kerül be a horvát alkot-

mányba. A december elsejei népszavazáson a horvátok 65,87 százaléka támogatta az alkotmánymódosító javaslatot. A szavazópolgárok arról dönthettek, akarják-e, hogy az alkotmány a házasságot a keresztény felfogás szerinti, egy férfi és egy nő közötti életközösséggént határozza meg. A népszavazást a Római Katolikus Egyház által támogatott csoportok kezdeményezték, miután sikerült hétszázötvenezer aláírást gyűjteniük a 4,2 milliós lakosú országban. A döntés azt is jelenti, hogy Horvátország alkotmányos szinten zárja ki az azonos neműek házasságának lehetőségét.

Nobel-díjat a pápának!

Az argentin képviselőház határozatot fogadott el, melynek értelmében – a szíriai békére való buzdításai miatt – Nobel-békedíjra terjesztik fel Ferenc pápát. A határozatot elsőprő többséggel szavazták meg, és hamarosan a szenátus elé kerül. A javaslat benyújtója, Oscar Martine képviselő úgy beszélt a pápáról, mint olyan emberről, aki „a szíriai konfliktussal kapcsolatos, világos álláspontjának köszönhetően az egész év folyamán meghatározó szerepet játszott a nemzetközi béke fenntartásában”.

Ajándék a magyar egyháznak

A Szentatya ajándéka a magyar egyház számára: kihírdették a karmelita Marcell atya hősies erényeinek elismerését. – Ferenc pápa december 9-én kihallgatáson fogadta Angelo Amato bíborost, a Szenté avatási Kongregáció prefektusát, és több határozat közzétételére jogosította fel a kongregációt. Ezek között szerepel az Isten szolgájáról, a Kármel-hegyi Boldogasszonyról nevezett Marcell atyáról, világi nevén Marton Boldizsárról szóló határozat is, amely szerint elismerik hősies erényeit. – Marcell atya Kiskomáromban született, ez a mai magyarországi Zalakomár, 1887. szeptember 9-én. A Sarutlan Karmelita Rend papja volt. 1966. május 29-én fejezte be földi életét Budapesten.

Mecset lesz a Hagia Sophia?

Bülent Arinç török miniszterelnök-helyettes november végén bejelentette: rövidesen újra mecsetként fog működni az isztambuli Hagia Sophia. A templomot 1934-ben múzeummá, azaz semleges – sem keresztény, sem muzulmán – intézménnyé alakították át, és eltávolították belőle azokat az iszlám képeket, melyeket a XVI. században, Nagy Szulejmán alatt helyeztek ki az épületben. A képek 1951-ben visszakerültek, innen datálódik a Hagia Sophia mecsetté alakításának terve. A niceai Szent Zsófia-templom – melyben a 787-es zsinatot tartották – ma már mecsetként funkcionál. □

AZ AVENTINUSI TÜNDÉR

Találkozás Szőnyi Zsuzsával

Rangos olasz kitüntetések után november 13-án vehette át Szőnyi Zsuzsa a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztjét a csillaggal. Nemrég pedig ismét Zebegényben, gyermekkorának házában, kertjében járt, hogy jelen legyen a Triznya Mátyás–Szőnyi Zsuzsa-emlékszoba megnyitásán, s az érdeklődőknek bemutathassa „rejtett kincseit” – az édesapja, Szőnyi István festőművész hagyatékából hozzá került műveket, időszakos kiállítás keretében. A megújult zebegényi emlékmúzeum teraszán a felszólalók közt Beer Miklós püspök (Zebegény szülőtte) is méltatta Szőnyi Zsuzsák példaadó magatartását.

A száz éve született költő, Rónay György nevezte „aventinusi tündérnek” Szőnyi Zsuzsát, aki férjével, Triznya Mátyással egy kis hazát teremtet, magyar szigetet Rómában, fél évszázadon át éltetve a „Triznya-kocsmát”, bujdosó magyarok boldog menedékét. Híres költők, tudósok, művészek, papok, diákok voltak a meghívottak, testi-lelki felfrissülésre érkezők. Szellemi műhely is volt a „kocsmá”: Szőnyi Zsuzsa könyveit lapozgatva, ennek élménye szíven üti az olvasót, akár a Cs. Szabó Lászlóval vagy Márai Sándorral folytatott levelezésre és emlékekre, akár Pilinszky János, Weöres Sándor vagy Borsos Miklós látogatásának történeteire bukkan a *Roma summus amor*, a *Vándor és idegen*, vagy a *Triznya-kocsmá* lapjait forgatva. Valamikor erdei istenség szentélye, Dianáé állt ott, ahol most az ókeresztény Santa Sabina-templomot találjuk, Szőnyi Zsuzsák római otthona közelében. Ott van a protestáns temető is: Shelley és Keats sírjával. Szőnyi Zsuzsa újabb könyvei: a *Római terasz* és a család drámai levelezésének dokumentuma, a *Levelek otthonról* tovább segítenek felmérni ezt a példaképül választandó szolgálatot, amelyet Szőnyi Zsuzsa és családja oly természetesen, derűs szívvel vállalt.

– *Triznya Mátyás festőművész volt a „trükkmestere” Vittorio De Sica filmrendezőnek, amikor a régi, legendás hírű Csoda Milánóban alkotása készült. Férje a film, Ön a rádiók világában dolgozott Rómában. Zebegényi, római emlékek bemutatásához ad ragyogó alkalmat a most megnyílt emlékszoba. Mit találhat benne a látogató?*

– Ahogy belépünk, Matyi és én vagyok látható óriásira nagyított fényképen, fiatalon, újonnan érkezett bevándorlóként a Piazza di Spagna terén, a spanyol lépcső előtt, ahol a bárka-szökőkút is áll. A régi bútorokon kívül Matyi akvarelljei, film-rajz vázlatai láthatók, hiszen huszonnyolc évet töltött a film világában, a Cinecitta legjobb esztendeiben. Már itthon festőnek készült, apám és Varga Nándor Lajos volt a mestere. Édesapjának a Váci utcában volt cipész-műhelye: még a walesi herceg is rendelt nála cipőket. Azt akarta, hogy Matyi ne csak a képzőművészetet tanulja, így azután bölcsészetre is járt. Szüleim, főleg anyám tiltakozása ellenére már egész fiatalon össze akartunk házasodni, noha valóban nem volt se doktorátusunk, se keresetünk, állásunk. Én az ELTE hallgatója voltam, magyar–francia szakosként. De tanultam korábban latint is, ez nagy hasznomra volt, amikor kétszeri kockázatos szökési kísérlet után Ausztriába, majd Rómába jutottunk: egy hónap alatt otthonos lett számomra az olasz nyelv. Matyi a filmes munkája mellett festette akvarelljeit, római városrészleteket, antik romokat, emlékműveket, laziói tájakat. Igen szerényen, de boldogan éltünk egy kis albréleti lakásban a Tevere partján, boldogan, hogy a háború rémségei után, a Mindszenty-per idején, megszabadultunk a diktatúra sok szörnyű terhétől. A zebegényi emlékszobában ezeknek a római esztendőknek a dokumentumai elevenednek most meg.

– *Az aggodalmaskodó szülői óvás ellenére még Magyarországon volt az es-*

kiűvőjük. Azért már szeretteik jelenlétében?

– Csak szüleink voltak jelen az esküvőnkön, a Váci utcai piarista kápolnában. Nászutasként a Svábhegy tetejére, az akkori Golf szállóba mentünk. Hajnalban azonban felzörgettek bennünket: sietve hagyjuk el a szállodát, mert az lesz (1944. március 19-én) az épp bevonuló németek parancsnoki főhadiszállása.

– *Rómában kezdtek új életet, elszakadva a szülőktől, barátoktól, ellenben örökbe fogadták a bujdosók, az otthonalanná lett magyarok hatalmas családját...*

Édesapjának róla festett képe előtt

– Ez már akkor vált lehetségessé, amikor saját bérelt, nagyobb, teraszos lakásba költözhattünk az Aventinuson. Itt működött azután évtizedekig a Triznya-kocsmá. Én rádióztam, a filmesek Matyit nagyon megszerették, csak a nevét nem tudták kimondani, ezért csak úgy hívták: Mattia l’unggharese, azaz „Matyi, a magyar”. Kirándultunk, nagy emberek barátságának örvendezhattünk, vártuk szombatunként a magyar látogatókat.

– *Életükben fontos, szimbolikus szerepe is lett egy nagyszerű Szőnyi-festménynek. A Kerti pad képre gondolok.*

– Apám, látva Zebegényben szomorúságunkat, tudta, hogy csendes beszélgetésekre a kert magasában lévő padhoz zárandokolunk, vágyakozva a sírig tartó együttlétre. Nászajándékol festette meg nekünk a legsötétebb időkben a hófehéren sugárzó *Kerti padot*. Szívünk derűjét, bizonyára, ennek a fényeiből is merítettük.

Simon Erika

A TORINÓI LEPEL

A Krisztus halotti lepleként ismert ereklyét, a torinói leplet 2015 tavaszán ismét bemutatják a hívőknek – jelentette be december első napjaiban Cesare Nosiglia, Torino érseke.

Az észak-olasz város Keresztelő Szent Jánosról elnevezett székesegyházában őrzött ereklyét a hívők negyvenöt napon át láthatják a húsvét előtti időktől augusztusig – pontos dátumok még nem ismeretesek.

Azért esett a választás 2015-re, mert Torino városa két év múlva ünnepli a szalézi szerzetesrendet megalapító Bosco Szent János (1815–1888) születésének kétszázadik évfordulóját. 2015-ben lesz a milánói világkiállítás is, és az Expóra a világ minden részéből érkezők a közeli Torinóba is átlátogathatnának a szent lepelhez – hangoztatta a torinói érsekség.

Az ereklyét legutóbb 2010-ben mutatták be. Akkor 1,7 millióan zárandokoltak el a krisztusi lepelhez, közöttük XVI. Benedek pápa is. A torinói érsek elmondta, máris meghívták Ferenc pápát az ereklye bemutatására.

(VR)

MINDSZENTY-EMLEKKIÁLLÍTÁS

Állandó emlékkiállítás nyílt december 12-én Mindszenty József bíboros, hercegprímás szülőházában, a Vas megyei Csehímmindszenten, *A magyarok lelkiismerete, Mindszenty József (1892–1975)* címmel.

A látogatók fotók és dokumentumok segítségével kaphatnak képet Mindszenty József életútjáról, láthatják személyes tárgyait, valamint egy elsötétített szobában börtönéveinek emlékéit is felidézhetik.

A december 12-i megnyitón köszöntőjében Veres Andás szombathelyi püspök hangsúlyozta: Mindszenty bíboros a remény embere volt, aki hitt az emberi értelem józanságában, hitt az emberben, az emberi szeretetben, amely képes az Isten szeretetében naponta megújulni.

A tárlatot Balog Zoltán miniszter és Schmidt Mária nyitotta meg. A magyar nemzetnek és az egész európai keresztény egyházi közösségnek egyik nagy adóssága Mindszenty József életművének megfele-

lő helyre tétele – szögezte le az emberi erőforrások minisztere. Mindszenty József példája felekezeti különbség nélkül, sőt még a tisztességes ateisták számára is a nemzeti ellenállás olyan példája, amelyhez hasonlóknak nélkül egy nemzet sem létezhet.

Feladatunk és kötelességünk megőrizni és átadni gyermekeinknek mindazt az ismeretet, amit Mindszenty József életével mutatott az egész világnak. Azoknak a nevét, akik őt üldözték, akik őt elnyomni akarták, néhány évtized múlva elfelejtjük, mert senki nem fog rájuk emlékezni, de Mindszenty József emléke az idő múltával egyre fényesebb lesz – hangsúlyozta a kiállítás megnyitón a Terror Háza Múzeum főigazgatója. □

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészségek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyar nyelvű szentmisék helye és ideje után. Megtalálható még az MKPK honlapján is: <http://www.katolikus.hu/miserend>

ANGLIA:

London: Csicso János főlelkész, Hungarian R.C. Chaplaincy, 62 Little Ealing Lane, GB London, W5 4EA, Tel./Fax: 0044-20/8566-0271. E-mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com Misézó helyek: London, South Croydon, Bristol, Luton, Cambridge; www.magyardkatolikusok.co.uk

Észak-Anglia:

Érdeklődni: Ft. Fülöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37. Misézó helyek: Birmingham, Rochdale, Wolverhampton, Nottingham. Manchesterben minden szombaton este 7-kor St. Augustin Roman Catholic Church (Az egyetem mellett).

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc esperes, főlelkész, Wiener Ungarische Kath. Gemeinde, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, tel.: 0043-1/526 49 72; fax: 0043-1/ 526 49 72 25. Misézó helyek: Bécs-újhely, Domplatz 1 (Szent Katalin-kápolna) 17.00-kor; Bécs, vasárnaponként 11.00-kor, Deutschordenskirche, Singerstr. 7. E-mail: bmke@katolikus.at, <http://www.katolikus.at>

Pázmáneum: Varga János rektor, A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14, tel.: 0043-1/3191403-18, e-mail: collegiumpazmaneum@gmail.com, előesti szentmise: szombatonként 17.00-kor. <http://www.pazmaneum.katolikus.hu>

Burgenland/Alsóőr: P. Keresztfalvi Péter OSB, Kath. Pfarramt, A-7501 Unterwart 226, tel.: 0043-3352/34108. E-mail: kersztfalvi@freemail.hu Misézó helyek: Alsóőr, vasárnaponként 9.15-kor, Felsőőr, vasárnaponként 10.30-kor.

Eisenstadt/Kismarton: Szentmise minden hó 3. vasárnapján 11.00-kor, Franziskaner Kirche, Haydngasse 31, A-7000 Eisenstadt.

Graz: Msgr. Molnár Ottó, tel.: 0043- 316/ 68 21 2421; és Holló István, tel.: 0043-676/ 8742 6711, e-mail: istvanhollo33@yahoo.de; szentmise a hónap első vasárnapján 10.30 órakor, a második vasárnap előtti szombaton 18.00 órakor, a többi vasárnapokon 17.00 órakor Kalvarienberg-Kirche, Kalvarienbergstr. 155., A-8020 Graz.

Innsbruck: Szentmise minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3. A-6020 Innsbruck.

Linz: Ft. Szabó Ernő, Ungarnseelsorgezentrum d. Diözese Linz, Herrenstr. 2. A-4600 Wels, tel.: 0043-732/341175, e-mail: ernest.szabo@diozese-linz.at; Misézó helyek: Linz, Wels.

Klagenfurt: Ft. Tatár Zoltán János, A-9854 Malta 74, tel.: 0043-4733/232 v. 0043-6768 7727 444, e-mail: ztoltanjanos@gmail.com; Szentmise minden hónap utolsó vasárnapján 15.00-kor a Kapuziner Kirchében, Waaggasse 15, A-9020 Klagenfurt.

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombaton 17.00-kor az Orsolyita-templomban, Aigner Str. 135. A-5061 Salzburg Érdeklődni: Bohuny István, tel.: 0043-699/81721232.

BELGIUM

Brüsszel: P. Havas István Sch.P., Mission Catholique Hongroise, Magyar Ház, szentmise minden vasárnap 10.30 és 18.00 órakor. Rue del'Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles. Tel.: 0032-2/64 96 188, mobil: 0032-487/614 063, e-mail: ihavas@citromail.hu

Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumonier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liège, tel.: 0032-4/22 33 910; fax: 0032-4/22116 09.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Ft. Cibian Miklós főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor, augusztust kivéve. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 Paris, tel.: 0033-1/42 086170, fax: 0033-1/42 067155, e-mail: missioncatholique@orange.fr; www.magyarmisszio.info

Dél-Franciaország: Ft. Cibian Miklós főlelkész, mise minden 1. Szombaton 16 órakor: Orsolyiták kápolnája, 15, rue Soeur Bouvier 69005 Lyon, tel.: 0033-1/42 086170, fax: 0033-1/42 067155, e-mail: missioncatholique@orange.fr; www.magyarmisszio.info

LENGYELORSZÁG

Varsó: minden hónap második vasárnapján 15.00-kor, Az Úr Mennybemenetele-templom (Kościół Wniebowstąpienia Pańskiego), Ursynów, al. Komisji Edukacji Narodowej 101. Metróval a Stokłosy állomásig kell jönni, majd Varsó központja felé sétálni kb. 350 m-t.

NÉMETORSZÁG

Augsburgi Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Neuburg a. D., Kempten. Érdeklődni: Ft. Tompa József, Ungarische Kath. Mission, Zirbelstr. 23, D-86154 Augsburg, tel.: 0049-821/ 21 93 93 30 vagy 0049-821/21 93 93 24, vagy mobil: 0049-152/23 16 27 53. E-mail: augsburgimisszio@web.de; www.augsburgimisszio.de

Bamberg-Eichstätt-Regensburgi Egyházmegye nürnbergi székhellyel: Misézó helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landshut, Nürnberg, Regensburg.

Esseni Egyházmegye:

Miséző helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Franziskaner Str. 69a, D-45139

Essen. Tel.: 0049-201/28 47 40 vagy Kölnben: tel./fax: 0049-221/33 778 517.

Freiburgi érsekség:

Ft. Lovász Reinholdt plankstadti kooperator, cím: Schwetzingen-Str. 32, D-68723 Plankstadt, havonta magyar szentmisét tart Mannheimben.

Berlini és Hamburgi Főegyházmegye, Hildesheimi és Osnabrücki Egyházmegye:

Miséző helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Érd.: Hamburgban: Ft. Rasztovecz Pál, Ungarische Katholische Mission, Bürgerweide 35, D-20535 Hamburg, tel.: 0049-40/25 077 83.

Kölni Főegyházmegye és Aachen:

Miséző helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen: Érdeklődni: Ft. Lukács József, Kath. Ungarnseelsorge Köln, Am Rinkenpfül 10, D-50676 Köln. E-mail: ungarnzentrum@netcologne.de; tel./fax: 0049-221/33 778 517; <http://www.ungarnzentrum.de>

Limburg-Fulda-Mainzi Egyházmegye

frankfurti székhellyel: Misézó helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Tel.: 0049-69/ 24 79 50 21, 069/24795022, fax: 0049-69/97 78 26 84; www.magyar-katolikusok-frankfurt.de, pal.takacs@magyar-katolikusok-frankfurt.de

München-Freisingi Főegyházmegye:

Miséző helyek: München, Rosenheim, Erding, Ladshut. Érdeklődni: Ft. Merka János, Magyar Katolikus Egyházközség – Ungarische Katholische Gemeinde, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: 0049-89/982637, fax: 0049-89/985419. E-mail: info@ungarische-mission.de; www.ungarische-mission.de Nyugdíjas kisegítő: Ft. Buchmüller István ny. plébános.

Münster-Paderborn-Osnabrücki

Egyházmegyek:

Miséző helyek: Hagen, Menden, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Dortmund, NeukirchenVluyn. Érdeklődni: Ft. Bagossy István, Kath. Ung. Mission, Middelfeld 24, D-48157 Münster-Handorf. Tel.: 0049-251/32 65 01; fax: 0049-251/144 29 31. E-mail: ungarische-mission@bistum-muenster.de

Passaui Egyházmegye:

Érd.: Ft. Szabó Árpád, Götzendorferstr. 5, D-94121 Salzweg. Tel.: 0049-8505/1229.

Rottenburg-Stuttgarti Egyházmegye:

Érdeklődni: Dr. Tempfli Imre, Ungarische Katholische Gemeinde, Albert-Schäffle Str. 30, D-70186 Stuttgart, tel.: 0049-711/236 91 90, fax: 0049-711/236 73 93, e-mail: mission@stuttgarti-katolikusok.de <http://www.stuttgarti-katolikusok.de>, és Ft. Pilis György, Walfischgasse 17, 89073 Ulm, tel.: 0049-731/388 561 15, e-mail: gyorgypriest@yahoo.com

Miséző helyek: Stuttgart, Ulm, Balingen-Frommern, Biberach, Böblingen, Friedrichshafen, Eislingen, Heidenheim, Heilbronn-Horkheim, Ludwigsburg, Munderkingen, Reutlingen, Schwäbisch-Gmünd, Weingarten.

Würzburgi Egyházmegye:

Miséző hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncsik Endre, Domerschulstr. 2, D-97070 Würzburg. Tel.: 0049-931/38 62 43, fax: 38 64 05.

NORVÉGIA

Információ a magyar nyelvű lelkipásztori szolgálatról: www.nufu.no/makao

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, a római Szent István Ház igazgatója, Casa di Santo Stefano, Via del Casaleotto, 481, I-00151 Roma, tel. és fax: 0039/06 6530 796, mobil: 0039/348 79 52 165, e-mail: italiamissiohu@gmail.com. Misézó helyek: Róma – minden hó utolsó vasárnapján 10.30-kor, Chiesa Santi Giovanni Evangelista e Petronio Dei Bolognesi (Via del Mascherone 61 – 00186 Roma és a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyasszonya-kápolnájában minden kedden 8.00-kor. Milánó – minden hó első vasárnapján 16.00-kor, Szalézi oratorium (Via Copernico 9, kivéve jan., júl., aug., szept.).

Magyar misék helye: Bologna, Catania, Loreto, Padova, Palermo, Parma, Torino.

Firenze: Mons. Kovács Gergely, Via del Casaleto, 481; I-00151 Roma, tel.: 0039-06 653 6573, fax: 0039-06 6988 7368, e-mail: gkovacs@tin.it

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, tel.: 0041-44/36 23 303, e-mail: f.vizauer@gmx.ch; Misézó helyek: Zürich, Winterthur, St. Gallen, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld.

Fribourg: Érdeklődni: Petrovay Zsolt, e-mail: zs.petrovay@bluewin.ch

Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján 10.30-kor. Tel.: 00 41-22/7910458.

Lausanne: Szentmise minden hó 1. és 3. szombat 18.00-kor. Chapelle Servan, ch. Eugène-Grasset 12, Lausanne.

Bern: Ft. Pál István Röm. Kath. Ungarnmission, Pf. 102, CH-3073 Gümligen. E-mail: info@katolikus.ch; www.ungarnmission.ch

Basel: Ft. Pál István, Röm. Kath. Ungarnmission, Binninger Str. 45, CH-4123 Allschwil; tel.: 0041/765185440. Szentmise: minden vasárnap 8.50-kor. www.ungarnmission.ch; a Sacré Couer-templomban, Feierabendstr. 68. □

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

†Benkő Antal SJ (1920–2013)

1920. július 7-én született Pakson. 1938. augusztus 14-én lépett be a Jézus Társaságába. A budapesti Manrézában végezte a noviciátust és a retorikát, majd Kassán tanult filozófiát 1941–44 között. 1944-ben Szegeden kezdte el a teológiát, de hamarosan külföldre került, tanulmányait Rómában fejezte be 1948-ban, ahol 1947. július 26-án szentelték pappá. Münsterben végezte a terciát, majd 1949–54 között pszichológiát tanult, és abból doktorált Löwenben. 1954-ben Brazíliába küldték, és Nova Friburgóban kezdett filozófiát és pszichológiát tanítani, amit Rio de Janeiróban a Katolikus Egyetemen folytatott 1957–75 között. Megalapította a Pszichológiai

Intézethez csatolt Tanácsadó Közpon-tot. 1968- ban megszervezte és 1972-ig vezette az egyetem teológiai szakterületét. 1972– 75 között az egyetem akadémiai rektorhelyettese volt. 1975–86 között az ausztriai Klagenfurtban szerkesztette a *Szolgálat* című folyóiratot. 1992 és 1996 között a Vatikáni Rádió magyar műsorának felelős szerkesztője volt. 1996-ban költözött vissza Magyarországra, ahol pár éven keresztül a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen megbízott előadóként tanított pszichológiát. Több könyve és számos tanulmánya jelent meg, főleg magyar és portugál nyelven. Élete utolsó éveiben nagy türelemmel és humorrall viselte szenvedését. November 24-én halt meg, a pesti Jézus Szíve-templomban temették el.

Miklósházy Attila ny. pk

Többéves kényszerszünet után november 28-án új helyen megnyitották és megáldották az ökumenikus imaszo-bát a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér-en, a 2B termináljának galériaszintjén. A helyiséget Cserháti Ferenc, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye segédpüspöke, református részről Peterdi Dániel dunamelléki református püspökhelyettes, evangélikus részről pedig Gáncs Péter elnök-püspök áldotta meg

HIRDETÉSEK

Csongrádon, a Bokros-pusztá közelében két-szobás hétvégi ház akácérdővel eladó. Irányár: 8500 EUR. Érdeklődni lehet: 0049- 89/368 126 56.

Nemesbükön (Hévíz, Kehida gyógyfürdők között) családi ház (240 m², 3 szinten, szolár és cserépkályhával, 110 000 m² beépíthető telekkel) kedvezményes áron eladó. Érdeklődni: czupy.eva@gmail.com

Hozzá tartozót keresek báró Wipperm Frigyesné Prots Diannának. T.: 0049-(0)6198/ 2793.

Gondozást, háztartásvezetést vállalko magyar családnál, jó szakács gyakorlattal, bentlakással. Azonnal tudok jönni. T.: 0036-30/668 54 72 (12 után).

www.egyhazikonyvklub.hu

A katolikus, református, evangélikus kiadók gazdag választéka.

Számos könyvre, DVD-re, CD-re kedvezmény!

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN

Apró-, házassági-, általános hirdetések betűnként:	0,10 EUR
„Jelige” – postaköltség	5,00 EUR
Üzleti, nyereséges hirdetés betűnként	0,20 EUR
Nagybetűs sorok betűnként	0,40 EUR
Egyszerű, 1 „pontos” keret	10,00 EUR
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Külön kívánságokat esetenként árazunk.	

Egymás utáni háromszori hirdetésnél 10 %, hatszori hirdetésnél 20 % , illetve egész évi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia külföldi magyar lelkipásztori szolgálatért felelős püspöknek irodája: MKPK, Külföldi Magyar Lelkipásztori Szolgálat, Dr. Cserháti Ferenc püspök, H-1053 Budapest, Papnövelde utca 5–7., tel./fax: 0036-1/ 266–4515, e-mail: cserhati@katolikus.hu □

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

MAGYAR KATOLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG

Oberföhringer Str. 40, D-81925 München

Telefon: (0049) 89/98 26 37

Telefax: (0049) 89/98 54 19

E-mail: eletuenk@ungarische-mission.de

www.ungarische-mission.de

*

Főszerkesztő: dr. Cserháti Ferenc

Felelős kiadó: Merka János

Felelős szerkesztő: Czoborczy Bence

A szerkesztőbizottság tagjai:

Ramsay Győző,

Vincze András

*

Redaktion und Herausgeber:

UNGARISCHE KATHOLISCHE GEMEINDE

Oberföhringer Str. 40, D-81925 München

Verantwortlicher Herausgeber: Merka János

Telefon: (0049) 89/98 26 37

Telefax: (0049) 89/98 54 19

E-mail: eletuenk@ungarische-mission.de

*

Abonnement für ein Jahr: 20 EUR

11 Exemplare

nach Übersee mit Luftpost USD 60

*

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentúlr, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 2 EUR

Előfizetési ár egy évre: 20 EUR

Tengerentúlr USS 60

BANKSZÁMLÁNK:

Ungarische Katholische Gemeinde

w. ÉLETÜNK

Postbank München

Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80

IBAN DE16 7001 0080 0060 6508 03

BIC PBNKDEFF

*

Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: ÉLETÜNK

*

Druck: AMPER DRUCK GmbH

Am Fohlenhof 5.

82256 Fürstenfeldbruck

*

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei. A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.